

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra pomocných věd historických a archivnictví

Historie Sečské přehrady – Průběh výstavby do roku 1947

Bakalářská práce

Autor: Jiří Mariánek
Studijní program: B3928 Technická podpora humanitních věd
Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví
Forma studia: prezenční
Vedoucí práce: PhDr. Zahradník Zdeněk

Hradec Králové, 2019

Zadání bakalářské práce

Autor: Jiří Mariánek

Studium: F15BP0041

Studijní program: B3928 Technická podpora humanitních věd

Studijní obor: Počítačová podpora v archivnictví

Název bakalářské práce: **Historie Sečské přehrady - Průběh výstavby do roku 1947**

Název bakalářské práce AJ: History of Seč Dam - Construction Progress until 1947

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tato bakalářská práce má za cíl popsat okolnosti výstavby sečské přehrady v 1. polovině 20. století. Součástí práce budou i schvalovací operace před samotnou výstavbou a zřízení hydroelektrárny. Využijí historické prameny a literaturu. Ve své práci plánují digitalizaci dokumentů.

BÁLEK, Vlastimil: Krajem stříbrných řek (1969) HANUS, V.-VORREITH, A: Prehistorie a historie obcí na Chrudimsku IV (1926) Kolektiv autorů: Železné hory (2004) MUSÍLEK, M.: Sečská přehrada 1. část (2006) MUSÍLEK, M.: Sečská přehrada 2. část (2007) SOMMER, Jiří: Chrudimsko, Historický obzor 3 (1998) ZMEK, Vladimír: Z historie Sečské přehrady, zápisy z rozmezí let 1922 - 1993

Garantující pracoviště: Katedra pomocných věd historických a archivnictví,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Zahradník

Oponent: doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 6.1.2017

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucího bakalářské práce Z. Zahradníka samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 16. dubna 2019

Jiří Mariánek

ANOTACE

MARIÁNEK, Jiří. *Historie Sečské přehrady – Průběh výstavby do roku 1947*. Hradec Králové: Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2019, X str. Bakalářská práce.

Tato bakalářská práce má za cíl popsat okolnosti výstavby sečské přehrady v 1. polovině 20. století. Součástí práce budou i schvalovací operace před samotnou výstavbou a zřízení hydroelektrárny. Využiji historické prameny a literaturu. Ve své práci plánuji digitalizaci dokumentů.

Klíčová slova:

Seč, přehrada, historie, Blender, 3D modelování

ANNOTATION:

MARIÁNEK, Jiří. History of Seč Dam – Construction Progress until 1947. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2019. X pp. Bachelor Degree Thesis.

This Bachelor thesis has for purport describe situation about building-up Seč dam in first half of 20th century. Part of the work will be the approval operations before the start of construction and the establishment of the hydroelectric power plant. I use historical sources and literature. I plan to digitize documents in my work.

Keywords:

Seč, dam, history, Blender, 3D modeling

Poděkování

Zde bych rád poděkoval PhDr. Zdeňku Zahradníkovi za vedení mé práce, jeho čas, věcné poznámky a osobní konzultace. Za pomoc při zpracování praktické části práce patří mé díky Ing. Jiřímu Chludilovi. Dále bych chtěl vyjádřit poděkování zaměstnancům Státního okresního archivu v Chrudimi, jmenovitě vedoucímu Mgr. Petru Bočkovi a Pavlu Němcovi za rady a ochotu při zpracování pramenů. Na závěr patří poděkování mé rodině a všem, kteří mě v tomto snažení podporovali.

Obsah

	Seznam použitých zkratk	9
	Úvod	10
1	Vzhled krajiny před výstavbou přehrady	11
	1.1 Chrudimsko	11
	1.2 Řeka Chrudimka	11
	1.3 Okolí údolní nádrže	12
2	Stavba přehrady	13
	2.1 První kroky ke zbudování Sečské přehrady	13
	2.2 Delegace poslanců a senátorů	15
	2.3 Rozhodnutí	16
3	Zahájení stavby	19
	3.1 Slavnostní zahájení stavby	19
	3.2 Přehrada T. G. Masaryka	20
	3.3 Zahájení stavebních prací	20
	3.4 Vhodný kámen	21
	3.5 Doprava kamene	22
4	Průběh stavby	23
	4.1 Počty pracovníků	23
	4.2 Zápavy na staveništi	24
	4.3 Základy a práce na hrázi	24
	4.4 Písek na stavbu	25
	4.5 Těsnění	25
	4.6 Prodloužení stavby	26
	4.7 Převod vody pracovištěm	26
	4.8 Finanční potíže	26
	4.9 Výpustné potrubí	27
	4.10 Likvidace staveb v zátopové ploše	27
5	Technické parametry	28
	5.1 Základy	28
	5.2 Objem, rozměry, průtoky	29
6	Pracovní úrazy při stavbě přehrady	29
7	Sypaná hráz a kaskády	30

7.1	Hráz	30
7.2	Kaskády	30
8	Vyvlastnění pozemků	31
8.1	Jednání s majiteli	31
8.2	Pozemky tří kategorií	31
8.3	Vykupování nemovitostí, vyvlastňování	32
8.4	Rybářská práva	32
8.5	Vodoprávní a vyvlastňovací nález	33
9	Vliv Sečské přehrady na okolí	35
9.1	Zříceniny	35
9.2	Židovský hřbitov	35
10	Špičková vodní elektrárna Seč	36
	Praktická část	38
11	Blender	38
11.1	Výhody a nevýhody	38
11.2	Uživatelské rozhraní	39
12	Módy	39
12.1	Objektový mód	39
12.2	Editační mód	40
12.3	Částicový mód	40
12.4	Řídící bod	40
13	Modelování	40
13.1	Ovládání	41
13.2	Postup modelování přehrady	41
13.3	Budovy hydroelektrárny	42
13.4	Terén	43
	Závěr	45
	Prameny a literatura	47
	Prameny archivní	47
	Prameny ostatní	48
	Literatura	48
	Internetové zdroje	50
	Přílohy	51

Seznam použitých zkratk

MNV	Místní národní výbor
MVP	Ministerstvo veřejných prací
NA	Národní archiv
OÚ	Obecní úřad
SOkA	Státní okresní archiv
VCES	Východočeský elektrárenský svaz, spol. s r.o. v Pardubicích
Zemská komise	Zemská komise pro úpravu řek v Čechách
ZSP	Zemská správa politická

Úvod

Údolní přehradly a jejich nádrže mají na našem území dlouhou historii. Již v raném středověku vznikaly rybníky, z nichž byly některé opatřeny jezy. Jejich úkolem bylo zajistit vodní energii obilným mlýnům. Z tohoto důvodu se jejich počet v následujících stoletích začal zvyšovat.¹

Od 16. století se při větších dolech zřizovaly vodní nádrže pro potřeby dolů. Pro mlýnáře, hamerníky, papírnický a piláře se vodní pohon stal nepostradatelný kvůli jejich řemeslu. Rostoucí průmysl se bez těchto vodních děl nemohl obejít. V polovině 19. století je vodní energie stále více nahrazována parními stroji.

Téměř až do konce 19. století se technika stavby jezů neměnila. Jako stavební materiál se používal kámen, hlína a dřevo. Jednalo se pouze o nízké stavby, které dokázaly zvednout hladinu vody nejvýše o pár metrů. Přelom 19. a 20. století přinesl obrat pro všechny budoucí přehradly. Spojovací materiály a technologie umožňovaly vyšší přehradní hráze a přehradly již mohly zvednout vodní hladinu o deset i více metrů.

První kamenné přehradly sloužily k zásobování měst pitnou vodou a do roku 1918 vzniklo na našem území téměř dvacet přehrad. První železobetonová přehrada v Československu byla vybudována u Vranova nad Dyjí. Do konce třicátých let bylo postaveno ještě pět přehrad.² S dalším budováním se pokračuje až po konci druhé světové války. Začíná stavba Slapské přehradly, Lipna, Orlíku a dalších. Jejich hlavní funkcí je zásobárna pitné vody a výroba elektrické energie.

Přehradly jsou dnes hojně navštěvovány, ale o historii budování těchto staveb toho není moc známo. Lidé často netuší, jak se vlastně stavba přehradly provádí, co jí předchází a je k ní potřeba.

---

¹ MÍKA, Alois. *Naše rybníky a přehradní jezera*. Praha: Orbis, 1963. Naše vlast., s. 78.

² Jednalo se o Sečskou přehradu na Chrudimce, Březovou u Karlových Varů, Husineckou na Prachaticku, Luhačovická u Zlína a přehrada Pastviny na Divoké Orlici.

Města a obce v údolí řeky Chrudimky byly před výstavbou Sečské přehrady sužovány povodněmi. Její výstavba měla zabránit povodním, její vodní síla byla využita elektrárnou a zásobování města Chrudim pitnou vodou. A konečně stejnoměrný tok řeky umožnil splavňování Labe.³

Mohutná stavba je vsazená do horského údolí pod zříceninou hradu Oheb. Od základů hráze je největší výška 42,5 metrů. Nejvyšší bod přehradní hladiny je při úplném napuštění ve výšce 490 metrů nad mořem. Zeď je v koruně hráze dlouhá 165 metrů. Objem zdiva je 75 000 metrů krychlových. Při plném napuštění činí plocha 220 hektarů. Přehradní nádrž je přes 6 kilometrů dlouhá, v některých místech i kilometr široká a více než 30 metrů hluboká.⁴

1 Vzhled krajiny před výstavbou přehrady

1.1 Chrudimsko

Chrudimsko je historickou oblastí východních Čech. Rozprostírá se od Polabí až k Žďárským vrchům. Z hlediska historického vývoje, geografického reliéfu krajiny i klimatických podmínek ho můžeme rozdělit na dvě části – vysočinské Hlinecko a Chrudimsko jako takové.⁵ Jihozápadní část tohoto regionu ohraničuje nízké pohoří Železné hory.⁶

1.2 Řeka Chrudimka

V době osídlení prvními Slovy byla Chrudimka nazývána Kamenicí. Na horním toku se také setkáváme s názvy Woharka nebo Wohebka.⁷ Řeka Chrudimka byla známá pro výskyt perel v okolí Seče, která dále obtéká původní hradiště a později i město Chrudim.⁸

---

³ ČERMÁK, Jaromír. *Údolní přehrada u Seče*. Čáslav, 1946. s. 2.

⁴ *Povodí Labe* [online]. Povodí Labe – státní podnik © 2009 [cit. 16.02.2019]. Dostupné z: http://www.pla.cz/planet/public/vodnidila/prehrada_sec.pdf

⁵ Území současného Chrudimska je nezměněno od roku 1960

⁶ Železné hory připomínají těžbu rud v těchto oblastech

⁷ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. Hradec Králové, 1989. s. 28. Označení najdeme i v josefínském katastru z 18. století.

⁸ STRÁNSKÝ, Pavel. *Český stát: [Respublica Bohemiae]*. Přeložil Bohumil RYBA, ilustroval Václav MAŠEK. V Praze: Spolek českých bibliofilů, 1939.

Řeka je dlouhá 106 kilometrů. Pramení v nadmořské výšce 705 metrů. Chrudimka má dva prameny. Hlavní („filipovský“) vyvěrá v lese Stará obora a vedlejší („chumětínský“) v sedle mezi Šindelným vrchem a kopcem Otrok. Oba dva prameny se spojují s heráleckým potokem a tvoří tak Chrudimku. Ta ústí do Labe v nadmořské výšce 216 metrů v Pardubicích.

Chrudimku napájí 30 samostatných přítoků. Tím největším je řeka Novohradka. Průměrný sklon většiny toku je 4,5 %. Největší výškový rozdíl, který řeka překonává, je mezi Chrudimí a Sečí. Většina toku je lemována porosty olší, vrb a topolů. Hráz Sečské přehrady se nachází na 50,7 kilometru řeky.

1.3 Okolí údolní nádrže

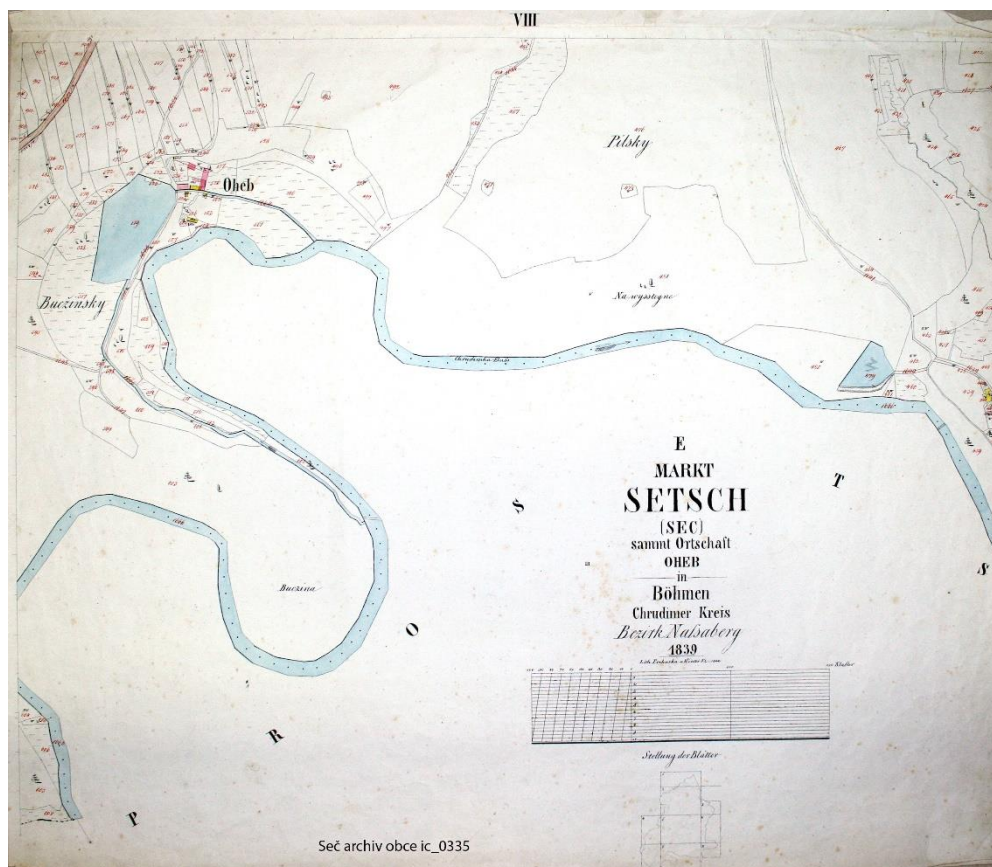
Chrudimka dlouho sloužila pro pohon mlýnů, hamrů a pil. Největší rozmach je zaznamenán začátkem 13. století. Na celém toku bylo na 58 těchto staveb, které Chrudimka poháněla, a v bezprostřední blízkosti přehrady se nacházely tři stavby.⁹ Většina mlýnů už neexistuje, některé se dochovaly jen zčásti. Několik mlýnů díky dobové rekonstrukci funguje dodnes.

Pod vodní hladinou nádrže se nacházel mlýn Josefa Stoupy a osada Podohbí. Pod hladinou nezmizely pouze tyto stavby, ale i kus přírody Železných hor, který byl zachycen na několika málo fotografiích.¹⁰

---

⁹ Mlejnek Rušinovský, Březníka v Klokočově a Dolní Ves v Hoješíně

¹⁰ ZMEK, Vladimír. *Kronika Sečské přehrady I. – X.*, vedená jako dodatek hoješínské obecní kroniky od roku 1964.

Obr. 01 Řečiště Chrudimky 1839
Zdroj: SOKA Chrudim

2 Stavba přehrady

2.1 První kroky ke zbudování Sečské přehrady

Stejně jako dnes přicházely vždy každé jaro záplavy z horského tajícího sněhu a způsobovaly vysoké škody na majetku nacházejícím se v blízkosti řeky. Ze starých záznamů můžeme vyčíst zprávy o povodních v chrudimském kraji. Největší povodně, které nejvíce poničily všechno na řece i kolem řeky, byly hlavně 15. července 1585, v červenci 1723, v srpnu 1734, 15. června 1804, 13. srpna 1880.¹¹ Ještě dnes nalezneme v ulicích Chrudimi kovové tabulky nebo vytesané značky do zárubní s datem 13. srpna 1880.^{12,13} Značky slouží pro představu, kam až sahala hladina vody při poslední

¹¹ ZMEK, Vladimír. *Z historie Sečské přehrady* s.2.

¹² KOBETIČ, Pavel a kol. *Chrudimské pomníky a pamětní desky Chrudimska*. Chrudim: Okresní muzeum Chrudim, 2002. s. 8.

¹³ Český hydrometeorologický ústav. [online]. ČHMÚ [cit. 16.02.2019]. Dostupné z: http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_prfdyn.php?seq=306973

z uvedených povodní. Tuto nejničivější potopu způsobila průtrž mračen nad Hlinskem, která cestou ničila mosty i domy.¹⁴

To mělo za následek rychlé rozhodování a snahu o vybudování přehradní nádrže na řece Chrudimce, aby se předešlo podobným katastrofám. Po povodních bylo zřízeno „Vodní družstvo pro úpravu řeky Chrudimky s dolním přítokem řeky Novohradky“, které svou petici protlačilo až na Český zemský sněm, a byl vydán zákon pro úpravu řek. Než přišla na řadu Chrudimka, bylo rozhodnuto o tom, že přednost dostane řeka Labe. Chrudimka byla na několik dalších let odsunuta stranou. Avšak zájem o úpravu řek neupadal a dalším změnám napomohly nové zákony. Vodocestný zákon č. 66 ř. z. schválený 11. června 1901 měl upravovat vodní toky celého Rakouska – Uherska. Podle zákona č. 31 z. z. vydaného 13. února 1903, který byl vlastně upraveným zákonem pro České země vycházejícím z „Vodocestného zákona“, byla zřízena Zemská komise pro úpravu řek v Čechách.

Sečská přehrada byla podle plánů z roku 1902 jedinou plánovanou na Chrudimce, ale Zemská komise rozhodla o novém šetření za účelem výstavby zadržovacích hrází.¹⁵ Byly vybrány lokace v Křižanovicích a Hamrech. O návrh obou přehrad se postaralo oddělení c.k. místodržitelství pro vodní stavby.¹⁶

Rozhodlo se o umístění přehrad u Seče v místech mezi dvěma skálami zřícenin hradů Vildštejn a Oheb. Na popud hlineckého starosty a také říšského a zemského poslance K. V. Adámka, však nejprve došlo ke spuštění prací na Hamerské přehradě u Hlinska. Nakonec byla vybudována jako první roku 1912. Cena stavby se vyšplhala na 750 tisíc korun. Po ní přišla na řadu Sečská přehrada a jako poslední, ač plánovaná jako první, Křižanovická přehrada.

V roce 1918 po ukončení války se ještě rozhodovalo, zda dostane přednost přehrada Sečská nebo Křižanovická. Oba dva projekty byly přepracovány, protože nádrže už neměly plnit pouze retenční účel. Nově se začalo uvažovat o regulaci vodního toku celoročně a také o využití pohybové energie vody pro pohon mlýnů. V roce 1919

---

¹⁴ KOBETIČ, Pavel a kol. *Chrudimské pomníky a pamětní desky Chrudimska*. Chrudim: Okresní muzeum Chrudim, 2002. s. 8.

¹⁵ NA Praha, fond Prezidium zemské komise pro úpravu řek v Čechách, Praha, karton 165, inv. č. 435.

¹⁶ BABIČKA, V. – ŽELEZNÝ, F.: *Presidium zemské komise pro úpravu řek v Čechách 1903–1931*. Inventář archivního fondu. NA Praha 1977, s. 3-4.

byly v teoretických místech stavby provedeny geologické průzkumy a odbor hydrografie Zemské správy politické v Praze doporučil nejprve zbudovat Sečskou přehradu.¹⁷

Úplně první návrh dala dohromady komise technického oddělení pro úpravu řek. Byl to projekt jak pro přehradu u Seče, tak retenční nádrž u Křižanovic. Důvodem pro stavbu přehradní nádrže bylo zamezení a eliminace záplav. A opačně, v dobách sucha mělo docházet ke zvýšení odtoku z přehrady. Rovnoměrné průtoky měly zlepšovat funkci labských hydroelektráren. V plánu byla i stavba hydroelektrárny na Sečské přehradě. Stav nebyl nakloněn tomu, aby byla vybudována společně s přehradou. Tedy přehrada se jí dočkala s několikaletým zpožděním.

Jednání o provizorním projektu začalo dne 19. listopadu 1920 v prostorách Městského úřadu Chrudim.¹⁸ Návrh byl bez jakéhokoliv odporu přijat.¹⁹ Se zástupci Nasavrk a obcí z okolí budoucí přehrady jednání pokračovalo 1. prosince 1920 v Seči. Všichni byli s návrhem spokojeni a přáli si, aby přehrada v dohledné době mohla plnit svůj účel. Skutečnost však byla jiná, než jak ji zúčastnění vnímali.

Ministerstvo veřejných prací povolilo stavbu přehrady v březnu 1921 a technický výbor a hydrologický ústav projevíli kladné sympatie.²⁰ Z ekonomických důvodů byla povolena pouze stavba samotného tělesa hráze a projekt hydroelektrárny byl řešen separátně. Na řece probíhala měření vodní síly a bylo rozhodnuto, že přehrada u Křižanovic nebude v dohledné době budována a byla z projektu vyškrtuta. Z kraje roku 1922 došlo ke snížení počtu pracovních míst v Prachovicích a Vápenném Podole v tamních lomech. Datum pro položení základního kamene se ještě nedalo určit, ale i přesto byli projektanti i dělníci v očekávání z budoucí stavby.²¹

2.2 Delegace poslanců a senátorů

16. května 1922 dorazila do Chrudimi z Prahy delegace 24 poslanců a senátorů včetně ministra veřejných prací Aloise Tučného. Předmětem jednání byla chystaná

---

¹⁷ NA Praha, fond Zemský úřad v Praze, karton 2835.

¹⁸ SOkA Chrudim, OÚ Chrudim I., karton 737

¹⁹ NA Praha, fond Prezídium zemské komise pro úpravu řek v Čechách, Praha, karton 165, inv. č. 435.

²⁰ NA Praha, fond Ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze, karton 207, inv. č. 857.

²¹ Samotné stavební práce očekávali i lidé z okolí, včetně mých předků. Mí praprarodiče zde v této době žili a vyprávěli o stavbě svým dětem, vnoučatům a od nich se tyto informace přenesly i ke mně.

konstrukce údolní přehrad na Chrudimce.²² Jednání se odehrávalo v sále tehdejšího průmyslového muzea v Chrudimi. Poslanci a senátoři byli uvítáni místodržitelským radou Špronglem, předsedou okresní správní komise Ing. A. Kleinem, starostou města Chrudimi panem Kaškou a dalšími. Vrchní rada Ing. Jaroslav Ctibor předložil zprávu o plánu přehrad. Bylo vymezeno místo mezi zříceninami se skalním podložím. Hlavním účelem bylo zamezit dalším povodním a také správné využití vody. Odhadované množství mělo být při nejvyšším zdvihu hladiny 22 500 000 kubických metrů vody a zatopená plocha 220 hektarů. Délka v koruně hráze měla být 165 metrů, šířka 6,8 metrů a šířka v základech 33 metrů. Rozdíl mezi výškou hráze a terénem měl činit 35 metrů a od nejhlubšího místa v základech 42,5 metrů s objemem kamene a pojícího materiálu 75 000 m³.

Po vyjádření zamýšlených plánů Ing. Ctibor vybídnul delegaci na průzkum terénu rovnou do Seče. Účastníci se vypravili na cestu autobusy a automobily. Na místo dorazil plný počet, tedy 75 účastníků Chrudimského jednání. Na náměstí delegaci uvítal předseda nasavrcké správní komise Josef Pilař a sečský starosta František Moravec. Po přesunu přímo na místo určení hráze zde ministr veřejných prací Alois Tučný dal slib, ve kterém se zavázal k podpoře výstavby přehrad. Tento den zanechal kladné dojmy jak v návštěvnicích z Prahy a jiných měst, tak i v samotných regionálních příznivcích. Dobový tisk poznamenal: „*Můžeme se tudíž nadíti, že mnohoslibný tento projekt nalezne svého uhájení na místech kompetentních.*“²³

Prezidium zemské komise pro úpravu řek v Čechách se velmi brzy rozhodlo k dalšímu postupu. 19. května poslalo finální projekt přehrad Zemské správě politické v Praze. Jedním z prvních kroků bylo vyvlastnění majetku zátopových oblastí. Tato žádost byla vyřízena 3. června a jednání mohla být zahájena.

2.3 Rozhodnutí

V červenci roku 1922 probíhala řada schůzí, za účelem informovat příslušné osoby, spolky a firmy, kterých se stavba přehrad týkala. Své námítky, požadavky a prosby mohli vyslovit tyto zájemci: vlastníci mlýnů ve Slatiňanech, Chrudimi; Československý plavební úřad v Praze; Meliorační družstvo Tuněchody; Ředitelství

---

²² ZMEK, Vladimír. *Kronika obce Hoješína I.* Hoješín, 1964–1980.

²³ Anonym: *Elektrisace Chrudimky.* Chrudimský kraj XI, 1922, č. 10, s. 1.

státních lesů Brandýs nad Labem; Nadační statek Ronov nad Doubravou; Chotěbořská židovská obec; Okresní zastupitelství Nasavrky a Chotěboř; Obecní zastupitelstva obcí Seč, Proseč, Hoješín, Jeřišno, Klokočov a veškeré obyvatelstvo, kterého se nějakým způsobem dotýkalo vyvlastnění majetku jmenovaných obcí.²⁴ První jednání proběhlo 12. července v Chrudimi za účasti Okresní správní komise. Další jednání probíhala 15. července v Seči a 19. července v Hoješíně. Účastníci jednání mohli nahlédnout na obecním úřadě v Seči na plány přehrady a také si prohlédnout technickou zprávu.

Ačkoliv nebyly vzneseny žádné připomínky a vše se zdálo v pořádku, ZSP byla jiného názoru. Stavba nemohla být zahájena, neboť při schůzích nebyla projednána otázka nových komunikací, které nahradí ty zatopené.

Nasavrcký velkostatek požadoval zřízení nové cesty pro dopravu těžného dřeva mimo zátopová území. Z řad Hoješínských zástupců zazněl požadavek na výstavbu lávky mezi Dolní Vsí a Ústupkami. Tento požadavek byl okamžitě zavrhnut. Výdaje na stavbu a údržbu lávky by byly příliš vysoké. Prámový přívoz byl zamítnut. Nakonec bylo rozhodnuto 7. února 1923 na popud ZSP o zřízení alespoň dočasného loďkového přívozu. O dalších komunikacích nebylo nutné zdlouhavě jednat a jejich výstavba mohla začít. Cesta s mostem u Hoješína bude úplně zrušena a nahradí ji nová cesta z Hoješína do Seče kolem židovského hřbitova. Dále má dojít ke zřízení nové cesty do Proseče přes přehradní hráz. V roce 1923 začaly první práce na silnici ze Seče na stavenišťe budoucí hráze o délce jeden a půl kilometru. Začíná u hostince Veselka v Seči a končí u tunelu pod Vildštejnem a zároveň vznikla nová silnice z Proseče k hrázi z druhé strany. O částečné financování této silnice se postaralo ministerstvo sociální péče. Hodnota této silnice byla 414 tisíc korun. Tato silnice se poté napojovala na silnici vedoucí do Seče.

Plánovaná nádrž má sloužit k zadržení nebezpečných přívalových povodní, k využití vodní energie pro výrobu elektrické energie a k zvýšení vodní hladiny na Chrudimce a také na středním toku Labe. Pro toto usměrnění bude ustaveno měřící zařízení u Přemilova na přítoku i odtoku. Toto opatření mělo sloužit k tomu, že nebude z přehrady vypuštěno více či méně vody přiteklé.

---

²⁴ Zemská správa politická, Údolní přehrada u Seče na řece Chrudimce, vodopravní a vyvlastňovací nálež, Praha 1923 s. 3.

V rozhodnutí je uvedeno, že podle podkladu k plánům má být postavena na územích obcí Seč a Proseč mezi Ohebem a Vildštejnem přehradní nádrž. Výpusť ve spodní části hráze bude tvořena dvěma ocelovými rourami a přepadem tvořeným kaskádami. Koruna hráze byla ustavena na úrovni 491 metrů nad mořem, přepadová hrana dlouhá 65 metrů bude v úrovni 489 metrů nad mořem. Množství vody zadržené hrází bylo stanoveno na 22 500 000 m³.²⁵

Ministerstvo veřejných prací vyhlásilo konkurz na stavbu údolní nádrže. Konečné rozhodnutí bylo však vyhrazeno ministerstvu financí, které rozhodlo o finanční účasti státu, ale také o finančním podílu okolních okresů, měst a investorů.²⁶ Předpokládaná cena stavby byla stanovena na osm milionů korun. Město a okres Chrudim mělo uhradit tři miliony korun a obce Nasavrcka (Nasavrky, Seč, Kamenice) dva miliony korun.²⁷ Předseda komise Ing. A. Klein uspořádal několik informativních přednášek o projektu v Litomyšli a Heřmanově Městci. Dokonce i tato města poskytla finanční podporu na výpomoc při stavbě přehrady. Ministerský předseda K. Šprongl dostal nevděčnou úlohu, osobně měl navštěvovat zámožné jednotlivce za účelem finanční podpory.

Výslovně se uvádí, že presidium zemské komise pro úpravu řek v Čechách podá ještě zvláštní žádost za provedení řízení dle § 52 vodního zákona za účelem zjištění příspěvků zájemců, a že o této žádosti bude provedeno řízení zvláštní.²⁸

Zemská komise pro úpravu vodních toků v Čechách vypsala 11. června 1924 řízení na stavbu přehrady. Projektové plány byly vystaveny k nahlédnutí v technickém oddělení pro úpravu vodních toků v Praze. Návrhy kandidátů byly přijímány až do 28. července 1924. Následujícího dne byly všechny tyto návrhy otevřeny za přítomnosti všech kandidátů. O tuto zakázku usilovalo 29 stavebních firem většinou z Prahy, jen 4 firmy neměly sídlo v Praze.

Ovšem v konečné fázi bylo podáno pouze 13 nabídek, z tohoto počtu pouze dvě nabídky podaly firmy se sídlem mimo Prahu, a to jedna z Chrudimi a druhá z Pardubic.

---

²⁵ SOkA Chrudim, fond Okresní úřad Chrudim 1, karton 689.

²⁶ NA Praha, fond Prezidium zemské komise pro úpravu řek v Čechách, Praha, karton 165, inv. č. 435.

²⁷ Anonym: *Zřízení údolní přehrady u Seče*. Chrudimský kraj XI, 1922, č. 20, s. 2.

²⁸ SOkA Chrudim, fond Okresní úřad I, karton 689. – Edikt Zemské správy politické v Praze č. 7-959 (č.z.sp.p. 194.329 ai 1922)

Komise projednávala všechny projekty za přítomnosti uchazečů. Vždy byl přednesen stručný stavební plán a celková částka vypočítaná z dílčích částek. Současně byly nabídky podrobeny kontrole ze strany technického oddělení pro úpravu řek ZSP. Aby nebylo nic ponecháno náhodě MVP shromáždilo komisi za účelem přezkoumání jednotlivých firem, zdali jsou schopny zvládnout takto náročné stavební dílo. Nakonec se rozhodovalo mezi třemi nejúspěšnějšími návrhy. Vybrána byla nabídka v pořadí druhá, tj. „nabídka Ing. Vendelína Dvořáka (Pardubice) jest sice poměrně dosti nízká, avšak s ohledem na její celkovou výši možno předpokládati, že i za poměrů méně příznivých bude stavba dokonale provedena tak, jak toho v zájmu veřejné bezpečnosti nezbytně jest nutno“.²⁹ Vzhledem ke zkušenostem ze stavby Pařížovské přehradě a nízkých nákladech, zdál se být návrh Ing. Vendelína Dvořáka správnou cestou. Projektantem byl Ing. Jaroslav Ctibor ze zemské komise pro úpravu vodních toků. Konečný rozpočet se vyšplhal na 11 706 172 korun a 72 haléřů. Termín pro dokončení projektu byl určen do pěti let od předání staveniště. Počátek stavby je stanoven na den položení základního kamene na stavbu hráze.

O fotodokumentaci mezi léty 1922 až 1935 se staral Ing. Václav Chloupek a současně byl vrchním technickým komisařem stavby přehradě. Od roku 1935 se o fotodokumentaci stará Vladimír Zmek. Tito dva fotografové nám zachovali svědectví o celé výstavbě včetně přípravných fází.³⁰

3 Zahájení stavby

3.1 Slavnostní zahájení stavby

Slavnostní zahájení stavby Sečské přehradní nádrže připadlo na den 15. září 1924. Zúčastnilo se ho mnoho lidí ze širokého okolí včetně mnoha významných hostů jako například ministr veřejných prací Antonín Srba. Ministr Srba cestoval na slavnost vlakem z Prahy do Pardubic, následně byl autem převezen do města Chrudim, kde navštívil ještě dvě významné průmyslové firmy. Následně cestoval z Chrudimi autem do Seče. Na tribuně pod vildštejnskou skálou došlo k uvítání všech významných hostů. Oslavnou řeč měli připravenou K. Šprongl, J. Pilař a jiní. Prohlédli si nachystané staveniště, které již prošlo nějakými terénními úpravami, zejména odstraněním porostu

---

²⁹ NA Praha, fond Prezídium zemské komise pro úpravu řek v Čechách, Praha, karton 166, inv. č. 435.

³⁰ Soukromý archiv Vladimíra Zmeka.

stromů. Všichni popřáli úspěch celé stavbě a po prohlídce stavby následoval přesun do hostince „Veselka“. V tento den byla na vildštejské skále odhalena plaketa připomínající tuto událost. Stavba byla zahájena několika odstřely výbušnin umístěných ve skalách. Okamžitě začaly všechny práce.³¹

Jednalo se o velmi nezvyklou událost a v regionálních novinách vyšlo mnoho článků o této akci popisující nejen samotné slavnostní zahájení stavby, ale i stručné články o historii města Seč.^{32, 33, 34}

3.2 Přehrada T. G. Masaryka

Jakožto první budované přehradě na Československém území v poválečném období, měla být Sečská přehrada pojmenována po prezidentu Masarykovi. „V ministerské radě bylo usneseno, aby komitétu pro stavbu údolní přehrady na řece Chrudimce u Seče, žádajícímu, aby tato přehrada mohla nésti jméno: Masarykova údolní přehrada u Seče, oznámeno, že vzhledem k velikému národohospodářskému významu přehrady se doporučí, aby bylo vyhověno, avšak teprve až dílo bezvadně dokončeno, jelikož jméno má býti spjato s hotovou stavbou.“ V posledních letech stavby bylo mnoho neshod, které znemožnily toto pojmenování.³⁵

3.3 Zahájení stavebních prací

Vrchnímu stavebnímu radovi Ing. Jaroslavu Ctíborovi byl svěřen dozor nad stavbou a o místní stavební správu se staral Ing. Václav Chloupek. Ing. Vendelín Dvořák si zřídil provizorní kancelář ve mlýně Pod Ohbí, která měla sloužit i pro místní stavební správu. Současně se stavbou přehrady začala i stavba strážního domku pod vildštejskou skálou, kam se měla kancelář později uchýlit. Podle ZSP byl Ing. Dvořák nucen zaměstnávat jenom československé a místní pracovníky, které vybírala okresní

---

³¹ Anonym: *Zahájení stavby údolní sečské přehrady*. Zpravodaj Chrudimska II, 1924. č. 39, s. 2.

³² SOkA Chrudim, fond Okresní úřad I, karton 689. - Edikt Zemské správy politické v Praze č. 7–959 (č.z.sp.p. 194.329 ai 1922).

³³ Anonym: *Sečská přehrada*. Chrudimský kraj XIII. 1924, č.19, s.1.

³⁴ Anonym: *Zahájení stavby sečské přehrady*. Obzor Chrudimska I. 1924, č. 39, s. 1-2.

³⁵ Anonym: *Údolní přehradu u Seče na Chrudimce*. Národní listy, 1924, roč. 64, č. 352, s. 3. Dostupné také na: http://kramerius.cbvk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:3a15b20b-435e-11dd-b505-00145e5790ea&q=n%C3%A1rodn%C3%AD%20listy%20p%C5%99ehrada#periodical-periodicalvolume-periodicalitem-page_uuid:3a15b20b-435e-11dd-b505-00145e5790ea

zprostředkovatelná práce. Po první světové válce měli na časově omezených pracích přednost legionáři a schopní invalidé.

Dle možnosti má být dno nádrže urovnáno, odstraněny pařezy zatopených porostů a rozvaliny staveb. Zatopené stavby či velké balvany budou dle možnosti se zemí srovnány. Jako první musel být vykopán přepad pro zadržení velké vody, nad ním vznikl most kvůli lepšímu přístupu na stavbu. Po dovršení prací na mostu přišla na řadu vildštejnská skála, skrz kterou bylo potřeba vyrazit tunel pod zříceninou hradu. Dále bylo nutné vymyslet, jak odvádět vodu, aby nezasahovala do vznikajících základů. Nejprve byl postaven jez, který zvedl hladinu vody do připravených žlabů. Ty byly zřízeny na bocích skal pomocí záseků do nich. Toto řešení umožňovalo postavit základy po celé délce hráze. Provizorní jez sahal do výšky 2,3 m.

Na jaře 1925 bylo na stavbě dostatek strojů pro plný provoz. Došlo i k položení kolejí pro odvoz sutí z odstřelených skal. V červnu se již mohlo začít se zděním jezu, ale Královedvorské cementárny dodávaly materiál na stavbu se zpožděním. Ing. V. Dvořák měl smlouvu na cement pouze s touto cementárnou a jiné podniky odmítaly cement dodat. Dodávky cementu se již nezpožďovaly, a tak se jez začal 1. července budovat. Současně také probíhalo hloubení tunelu pod vildštejnskou skálou. Postupovalo se z obou stran a k probití došlo 27. října 1925. Tunel byl ale dokončen až o rok později, neboť musel být opatřen betonovým klenutím, z důvodu bezpečnosti a stability.

3.4 Vhodný kámen

Při hloubení základů bylo také nutné myslet na materiál zdiva hráze. Písek nutný pro přípravu malty se měl připravovat přímo na místě stavby rozbíjením pískovcových kamenů. Původní plány počítaly s použitím kamene ze skal odstřeleného na místě. Rula nacházející se v blízkosti by byla z hlediska logistiky nejlepší volbou, avšak struktura vykazující malé praskliny nebyla vhodná pro zdivo hráze. Sondy provedené profesorem Woldřichem v roce 1919 byly vyhovující.³⁶ Avšak ve větší hloubce docházelo k drolení kamene. Nejprve byly snahy o nález kamene stejné struktury, ale bohužel kámen nalezený v okolí přehrady trpěl stejnými závadami nebo bylo jeho množství omezeno. Stav byl natolik vážný, že se uvažovalo o změně

---

³⁶ NA Praha, fond Zemský úřad v Praze, karton 2835.

konstrukce hráze či o jiném materiálu. Vhodný kámen se našel u Libkova vzdáleného 10 kilometrů. Stejně jako sečská rula byla i libkovská žula podrobena pokusům Výzkumného a zkušebního ústavu hmot a konstrukcí stavebních Českého vysokého učení technického v Praze pod vedením profesora F. Kloknera. Odstřel trhavinami by mohl vážně poškodit strukturu kamene. V této krajině železných hor se nenachází ani jeden lom, takže dělníci, kteří by mohli zastávat tuto práci, museli být najímáni z odlehlých míst.

3.5 Doprava kamene

Další problém nastal při rozhodování, jak kámen dopravit na stavbu. Bylo navrženo několik variant pro transport kamene např. železnicí, lanovkou nebo nákladními automobily. Jako nejlepší volbou se ukázala lanovka o délce 7235 metrů s cenou téměř 4 000 000 korun. Na jejím budování se podílela pražská firma Adolfa Bleichert a chrudimská firma Františka Wiesnera. Mechanické vybavení zhotovila firma Ferrovia, Roessemann a Kühnemann z Radotína. Stavba lanovky začala 12. prosince 1927 a první kámen na stavbu dorazil 14. listopadu 1928. Lanovku tvořilo 61 podpěr ze dřeva vsazených do betonové podezdívky o výšce čtyři a půl metru. Vzdálenost mezi jednotlivými podporami byla 35 až 500 metrů. Dvě nosná lana, která napínala šest betonových závaží na dvou místech, u bojanovského lihovaru a na kopci u obce Hořelec. Na lanech mohlo být najednou 96 zavěšených vozíků. Jedna polovina byla zatížená naloženým nákladem z Libkovského lomu směrem k Seči a druhá polovina prázdná zpět ze Seče do Libkova. Vozíky vyrážely za sebou po 160metrových mezerách.³⁷

Výhodou tohoto systému dopravy bylo, že náklad kamene mohl být dopravován za každého počasí. Zvláště v zimě, kdy byly veškeré silnice velice obtížně sjízdné, se tento způsob přepravy osvědčil. Každých sedm minut dorazil jeden vozík, který nesl 450 kilogramů kamene a byl vyklopen ve vyklápěcí stanici pod Ohebem. Tímto způsobem bylo doručeno na stavenišť 200 000 tun žuly. Kdyby měl být kámen dopravován vozy, muselo by jich jezdit denně alespoň padesát, a to i v zimě. Tato doprava by byla určitě mnohem dražší a neobešla by se bez mnoha úskalí.

---

³⁷ VESELÁ, Hana. *Město Seč: Seč 700–1318-2018*. Seč: Město Seč, 2018. ISBN 978-80-270-3549-6.

Pro pohon lanovky musel být použit elektromotor. Vodní síla Chrudimky by na takovouto zátěž nestačila a pořízení druhého parního stroje na stavbu by bylo finančně náročnější. Lanovka byla napojena na Východočeský elektrárenský svaz. Kvůli parnímu stroji bylo potřeba celoročně dopravovat na stavbu uhlí a olej, ale elektromotor nic z toho nepotřeboval.

Při stavbě lanové dráhy bylo třeba ochránit cesty a pozemky od padajících kamenů. Pardubická firma Kraus navrhla síť na podpěrách, která by měla ochránit jak obydlené oblasti Bojanova, tak i některé cesty a silnice. Stavební firma lanové dráhy považovala tento nápad za příliš extravagantní a raději se dohodla s majiteli na pronájmu jejich parcel, které byly z důvodu bezpečnosti ohrazeny. Nad cestami a silnicemi byly vybudovány dřevěné mosty či kryty.

Prezídium zemské komise pro úpravu řek v Čechách vypočítalo cenu za převoz 1 metru krychlového pro každý navržený dopravní prostředek. Podle propočtů by cena dopravy lanovkou vyšla na 50,65 Kč, železnici 59,16 Kč a v případě nákladních automobilů bylo vyúčtováno 79,30 Kč.³⁸

Veškeré práce v libkovském lomu se vztahovaly pouze ke stavbě přehrady a po dokončení nebylo již nutné provozovat lom, který byl uzavřen, ani lanovka, která byla rozebrána. Její existenci nám připomínají betonové a kamenné pozůstatky závaží pro napínání lan. Ještě v dnešní době jsou relativně dobře dochované.

4 Průběh stavby

4.1 Počty pracovníků

Na veškeré práce bylo nasazeno ve stavební sezóně 230 pracovníků a 75 zedníků a v Libkovském lomu 45 pracovníků a 35 lamačů kamene. Také bylo zapotřebí velké množství řemeslníků se zaměřením na kovářství, zámečnictví, strojnictví, tesařství a dalších. Důvodem zdlouhavého procesu byly nepříznivé podmínky. Zdění hráze nemohlo probíhat v mrazech, neboť jde o opatrný a důkladný postup, který by mohl být mrazem narušen.

---

³⁸ NA Praha, fond Prezídium zemské komise pro úpravu řek v Čechách, Praha, Karton 166, inv. č. 435.

4.2 Záplavy na staveništi

V roce 1926 se často opakovaly záplavy na staveništi, takže nebylo dobře možné pokračovat ve výkopech základů hráze. Začátkem léta byla dokončena stavba strážního domku, který měl sloužit hlavně pro účely provozu kantýny a ubytování pro úředníky. Ačkoliv to nebylo plánováno, pozornost byla upřena k budování přepadu a mostu. Místo kamenného mostu vznikl most betonový. Dokončen byl až následujícího roku a přes přepad byla zbudována lávka. Zábradlí bylo vyrobeno chrudimskou slévárnou Chráska a Jelínek.

4.3 Základy a práce na hrázi

V následujícím roce probíhaly většinou práce na hrázi a díky příznivým vlivům mohlo být přistoupeno k výkopu základů. Na některých místech muselo být vyhloubeno až 10 metrů, kvůli špatné kvalitě kamene. Z těchto důvodů se okrajové části skal nemohly odstřelovat trhavinami, ale kámen bylo nutno odkopat manuálně. Skála pod Vildštejnem byla příliš strmá na to, aby zde mohlo být zavěšeno lešení. Nehledě na nebezpečí padajících úlomků skály. Dělníci museli být zaháknuti na provaze, jehož druhý konec byl zajištěn u tunelu. Aby došlo k nepropustnosti hráze muselo být zdivo zapuštěno několik metrů na každé straně.

Zákon ze dne 28. března 1928, čís. 43 Sb. z. a n. o stavebním ruchu poskytoval podnikatelům daňové úlevy, ale také zvýšení mezd. Mnoho vzdálených firem začalo najímat dělníky z venkova, aby jejich projekty byly dokončeny včas a vyhnuly se tak značným pokutám. Nejen pro stavbu přehrady to znamenalo nedostatek výpomocného dělnictva. Po vyčištění základů mohlo dojít k injektáži základů. Pod tlakem bylo do předem vyvrtaných děr vpouštěno cementové mléko. Na podzim roku 1928 se schylovalo ke spuštění lanovky. Bylo nutné upravit staveniště tak, aby mohla probíhat vykládka kamene bezpečně a nevadila jinému provozu.

Neboť mohly v dovozu všech surovin potřebných ke stavebním pracím nastat komplikace a prodlevy, bylo rozhodnuto, aby vznikly dostatečné zásoby pracovního materiálu. Jednalo se hlavně o cementové skladiště, které bylo umístěno jak na staveništi, tak i ve Vápenném Podole. Písek nebyl problémem, protože v Seči bylo

instalováno zařízení pro drcení kamenů. Dále se jednalo o dvě míchačky na míchání malty o objemu 150 a 250 litrů a výtahy.

Většina pracovníků pocházela pouze z blízkého okolí až na zedníky, kteří byli posláni z jižních Čech, protože ve zdejším kraji se nenacházelo mnoho lidí, kteří se zabývali zděním hrází. Stavební firma musela obstarat kolem sedmi desítek zedníků majících zkušenosti se stavbami tohoto druhu. Ti ale vzhledem ke vzdálenosti a odbornosti museli mít upravenou výši mzdy. Už v předchozích letech bylo najímáno množství zedníků, ale vzhledem k výši mzdy na této stavbě dlouho nevydrželi. Když už se přistupovalo ke zdění hráze byl zapotřebí neustálý přísun kamene a provoz lanovky. Přerušování prací na hrázi by znamenalo komplikace pro dokončení.

4.4 Písek na stavbu

Písek pro výrobu spojovacího materiálu se měl získávat z místní ruly, ale Výzkumný ústav v Praze byl jiného názoru. V dubnu 1929 byly základy hotové a mohlo se přikročit k samotné hrázi. V Praze proběhl test kvality písku ze sečské ruly a libkovské žuly. Zatímco žula projevovala větší pevnost a odolnost vůči vodě i vzduchu, tak rula, jež byla tvořena slídou, se na vzduchu drolila a nebylo ji možné použít na všechna místa. Z těchto důvodů se musela na staveniště dopravit druhá drtící souprava. Soupravy byly složeny jednak z drtiče čelistového a dále z válcového mlýnu. Do betonu se přidával pouze štěrk z žuly. Když se v květnu mohlo začít se zděním hráze, byly na pracovníky kladeny zvláštní požadavky. Stavební kámen musí být, než se na zeď dopraví, pozorně ocelovými kartáči a vodou o tlaku aspoň 2,5 atm. očištěn a navlhčen. Jednotlivé kameny ku zdění hráze použité nesmí přesahovati obsah 0,5 m³. „*Dělníci, zaměstnaní při zdění musí před vkročením na zeď řádně očistiti obuv, aby nečistota do zdiva se nedostala.*“³⁹

4.5 Těsnění

Pro těsnící účely hráze bylo přistoupeno k opatřením, která měla činit hráz neprostupnou. Do malty byly přidávány příměsi s těsnícími účinky a všechny spáry po ztuhnutí malty dostaly těsnící nátěr. Natření se týkalo pouze strany, která bude pod vodou. Na druhé straně stačila obyčejná cementová malta. Tímto tempem

---

³⁹ NA Praha, fond Prezídium zemské komise pro úpravu řek v Čechách, Praha, karton 166, inv. č. 435.

pokračovaly práce na hrázi až do listopadu, kdy bylo dosaženo výšky stavby 456 m. n. m.

4.6 Prodloužení stavby

Podle podmínek ZSP měla být přehrada dokončena do pěti let od slavnostního zahájení stavby tedy 15. září 1929. Nepříznivé podmínky na stavbě, průtahy s hledáním kamene a budováním lanovky, to všechno zapříčinilo zdržení, které si nepřál stavitel Ing. V. Dvořák, ani orgány, které měly na této stavbě zájem. Nezbyvalo nic jiného než požádat Zemský úřad o posunutí termínu. ZSP už neměla pravomoci k rozhodování, protože podle tzv. organizačního zákona vydaného v roce 1927 ji nahradil Zemský úřad.⁴⁰ Požadavku bylo vyhověno a stavba byla prodloužena o pět let, tedy do roku 1934.⁴¹

4.7 Převod vody pracovištěm

Jak hráz rostla, bylo nutné vymyslet nový způsob převodu vody skrz pracoviště. Původní žlaby byly odstraněny a pro průtok se mohly využít dva otvory, které se záměrně vynechaly pro osazení ocelovými rourami pro pozdější převod vody. Od roku 1931 stoupl počet dělníků, neboť dlouhá zima umožňovala pracovat až od května a bylo potřeba dohonit zameškanou práci. Další zdržení nastalo 9. dubna 1932, když ve strojovně kousek od vildštejnského tunelu vznikl požár. Dřevěná budova během požáru celá lehla popelem i s veškerým interiérem. U této budovy se nacházel výtah ke spodní části staveniště přehrady. Příčinou bylo, že práce musela být přerušena na celý měsíc, než byl opět zprovozněn výtah a postavena nová budova pro strojovnu.

4.8 Finanční potíže

Rok 1932 přál stavbě svým počasím. Do nejvyššího bodu koruny hráze chyběly pouhé čtyři metry. Finanční potíže v tomto roce eskalovaly do takové míry, že tento projekt už nadále nebyl pro firmu Ing. V. Dvořáka únosný. Stavba byla předána pražské akciové společnosti Nekvapil.

---

⁴⁰ Zákon ze dne 29. února 1920, č. 126 Sb. z. a n., ve znění zákona ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. z. a n., o organizaci politické správy.

⁴¹ NA Praha, fond Zemský úřad v Praze, karton 2835.

4.9 Výpustné potrubí

Začátkem roku 1933 bylo hlavním úkolem osadit hráz výpustným potrubím. Akciová společnost strojírny sice podala návrh ještě před zahájením stavby, ale nadále se s touto firmou nejednalo.⁴² Na přelomu let 1928 a 1929 bylo osloveno pět firem, z nichž tři daly najevo svůj zájem. Jednalo se o ČKD, firma Bratři Prášilové a Škodovy závody. Konstrukce se jevila jako pevná, trvanlivá a stabilní a s částkou 1 688 000 Kč i nejvýhodnější. V průběhu stavby se konstrukce vypouštěcího potrubí poněkud změnila, takže konečná částka překročila hranici dvou milionů korun.

Do hráze bylo uloženo trojí výpustné potrubí, které vyhotovili v plzeňských Škodových závodech. Toto potrubí se nachází na úrovni dna hráze pro vypuštění nádrže a následné případné opravy nebo z jiných důvodů. Jedná se o dvě roury s průměrem 150 centimetrů a další dvě roury s průměrem 80 centimetrů. Leží vedle sebe vždy jedna velká a jedna malá. Pro regulaci průtoku slouží strojní uzávěrka, dvě šoupátka za sebou při vzdušném líci hráze a za nimi další bezpečnostní uzávěrka. Úplné otevření nebo zavření šoupátka trvá přibližně 13 hodin, přičemž elektrický pohon toto zvládne za 20 minut. Nouzovou uzávěrkou je možno manipulovat pouze z koruny hráze. U hydrocentrály je vloženo další potrubí o průměru 200 centimetrů. Od dokončení prací na hydrocentrále a po následném zapojení je stále téměř v provozu pouze toto potrubí. Aby bylo zamezeno vstupu nežádoucích těles, je vtok chráněn česly. Poslední, třetí potrubí v hrázi slouží jako vodovodní potrubí, které obstarává odběr pitné vody.⁴³

4.10 Likvidace staveb v zátopové ploše

Koncem roku 1933 denně pracovalo na stavbě přehrady 168 dělníků. Hladina vody v řece měla průměrný stav okolo 33 centimetrů. Ke konečnému odstranění mlýnu a chalupy pod Ohebem došlo 17. listopadu 1933. Současně také došlo k likvidaci obytných domů v Dolní Vsi a na Březinkách, které patřily do zátopové plochy. V květnu 1934 došlo k prvnímu zkušebnímu napuštění přehrady. Jednalo se o polovinu kapacity hráze 6 500 000 kubíků vody. Toto množství bylo stanoveno jako stálá (železná) zásoba, pod kterou by neměla být přehrada nikdy vypuštěna. Po této zkoušce

---

⁴² V roce 1927 došlo ke sloučení firem Akciová společnost strojírny a Českomoravská – Kolben a vzniká nový podnik Českomoravská – Kolben – Daněk neboli ČKD. – *ČKD Group* [online]. ©2011 [cit. 16.02.2019]. Dostupné z: <http://www.ckd.cz/translate/cs/about-us/historie-ckd>

⁴³ CAPOUŠEK, Jaroslav. *Vodotechnické stavby na řece Chrudimce a stará Chrudim*. OA Chrudim.

byl obsah nádrže vypuštěn, aby mohly dále pokračovat dokončovací práce na koruně hráze. Dále se už pracovalo pouze na odklízecích pracích. Na podzim roku 1934 už hráz sloužila jako silnice pro povozy a vozidla stavby, ačkoliv stavba ještě nebyla zcela dokončená a předaná. „Od září roku 1934 bylo již trpěno přejíždění hráze povozy a bylo jí jako komunikace spojující oba břehy Chrudimky dosti používáno“.⁴⁴ K úplnému napuštění došlo v květnu 1935. Hladina dosahovala výše hospodářského stavu, tedy do výše stálé vodní hladiny. Stavba končí kolaudací hotové údolní přehrady. Dobový tisk napsal: „V Chrudimi a Seči provedl zemský úřad z Prahy vodoprávní řízení za účelem schválení prozatímního obsluhovacího řádu údolní přehrady u Seče, jež jest prováděna z prostředků státního fondu vodohospodářského, dle zákona z 27. března 1931, č. 50 Sb. z. a n. Děje se to proto, že tato největší stavba chrudimského kraje blíží se svému úplnému dokončení a má býti letos napuštěna, aby plnila svůj veliký a významný úkol zachycováním škodlivých povodní a vyrovnáváním a nadlepšováním odtoků za nízkých stavů v Chrudimce.“⁴⁵

5 Technické parametry

5.1 Základy

Základy jsou v průměru 10 metrů hluboké, maximální šířka v patě hráze 33 metrů. Koruna hráze je 6,8 metrů široká a 165 metrů dlouhá a je ve výšce 42,5 metrů nad základy. Tunel k hrázi pod Vildštejnem je 38 metrů dlouhý. Poloměr hráze činí 150 metrů. Na celou stavbu bylo spotřebováno 120 tisíc metrů krychlových kamene, 1300 vagónů cementu, 25 tisíc metrů krychlových písku. Celkový objem tělesa hráze je 75 000 metrů krychlových kamene a spojovacích materiálů. Délka hrany bočního přelivu je 65 metrů a nachází se ve výšce 490 metrů nad mořem.

---

⁴⁴ SOKA Chrudim, fond Místní národní výbor Seč, inv. č. 240, Pamětní kniha města Seč (1925-1974), s. 109-110.

⁴⁵ Anonym: *O sečské nádrži*. Zpravodaj Chrudimska XII, 1934. č. 15, s. 6.

5.2 Objem, rozměry, průtoky

Celkově může přehrada zadržet 22,5 milionů metrů krychlových vody. Délka od přítoku až k hrázi činí 7 kilometrů a v některých místech dosahuje hloubka až 30 metrů. Při normální hladině bývá zatopeno 194 hektarů půdy, ale při stavu, kdy hladina dosáhne výšky přesahu je zatopena plocha 220 hektarů. Hydrologické údaje: průměrné roční srážky 793 mm, průměrný průtok 2,28 m³/s, stoletý průtok 157 m³/s.

6 Pracovní úrazy při stavbě přehrady

Nejlepší způsob lámání kamene byl pomocí dynamitu. Tato nebezpečná výbušnina měla za následek mnoho nehod, ale bohužel i vážných a smrtelných úrazů. Dynamit se používal při prorážení tunelu a výkopových pracích.

Během manipulace s dynamitem v tunelu 13. listopadu 1925 jedna z patron explodovala. Zranění byli Josef Volf z Vápenného Podola, Řehoř Radoševic a Gustav Machač, obyvatelé Seče.

Při rozpojování odstřelené skály u budoucího přepadu hráze zavadil dělník Karel Kočí krumpáčem o dosud nevybuchlý náboj, který při odstřelu selhal. Zranění byli Josef Březina ze Seče a František Kápička z Horních Počátek. Karel Kočí svým zraněním nakonec podlehl.

Exploze ze staré dynamitové patrony z předešlého neúspěšného odstřelu nastala během vrtání v základech hráze. Zraněn byl František Šnaidrvint ze Seče, František Slanař ze Seče a Jan Čachlovský z Kraskova byli zabiti.⁴⁶

Další smrtelný úraz nastal 20. prosince 1930. Jan Novotný, dělník z Horní Vsi, byl nešťastnou náhodou vtáhnut hnacím řemenem při obsluze válcového mlýna, přičemž mu byla roztržena lebka. Smrt se dostavila okamžitě.

Poslední vážnější úraz potkal Františka Láška ze Seče, kdy mu bylo v roce 1931 při obsluze vozíku na dopravu kamene vyraženo oko.

---

⁴⁶ ZMEK, Vladimír. *550 let obce Hoješín*. Almanach. MNV, 1985.

7 Sypaná hráz a kaskády

7.1 Hráz

Ve třicátých letech při stavbě přehrady se muselo počítat s tím, že řeka Chrudimka se před Ohebem točila na severozápad na dnešní obec Počátky. Tato skutečnost musela být brána v potaz při stavbě přehrady, protože při maximálním zdvihu vodní hladiny v nádrži hrozilo reálné nebezpečí, že vody Chrudimky se budou přelévat do svého původního řečiště přes nízký předěl nacházející se mezi Sečí a Hoješínem. To by znamenalo, že by dnešní Chrudimka opět odváděla část své vody do povodí Doubravy.

V předpokládaném místě možného přelivu byla během prací na přehradě zařízena zvláštní dlouhá sypaná hráz. Dnešní návštěvníci ji mohou vidět v místech u silničky odbočující k Hoješínu – asi 200 metrů od křižovatky vlevo. V případě úplného zatopení celé nádrže bylo provedeno opatření, aby voda nemohla překonat korunu hráze. Mimo těleso hráze byl vyhlouben volný přepad, takzvané kaskády, přes které by mohla voda volně odtékat, v případě, že by vodní hladina stoupla 2,5 metru pod korunu hráze. Za této situace voda přeteče přes přepad zpět do koryta řeky pod hrází. Nad přepadem je vybudován kamenobetonový most o rozpětí 18 metrů.

7.2 Kaskády

Přes kaskády voda poprvé protékala 24. až 29. srpna 1938. V tyto dny se průtok pohyboval okolo hranice 75 metrů krychlových za sekundu. Byl to první a do dnešní doby nejvyšší průtok naměřený na Sečské přehradě. Kaskády byly tehdy vodou úplně zničeny, koryto bylo vymleto až na skálu a všechn kámen z něho skončil v řečišti. Za necelý měsíc šla voda opět přes přepad, bylo nutné upravit výšku přepadové hráze tím, že se zvýší o 1 metr a zároveň byly vybudovány nové schody ke kaskádě. „*Jde jistě o kuriózní případ, který v našem vodním stavitelství nemá patrně obdoby.*“⁴⁷

---

⁴⁷ Kol.: *Železné hory, tematický sborník*. Chrudim 1984, s. 91.

8 Vyvlastnění pozemků

8.1 Jednání s majiteli

Po prvním napuštění údolní nádrže Seč bylo zatopeno dlouhé a široké údolí podél řeky Chrudimky. Avšak před tímto aktem muselo být zahájeno jednání se všemi majiteli pozemků či nemovitostí, které se měly v budoucnu dostat pod zátopovou čáru. Tento úkol připadl ZSP v Praze, která vyhotovila vodoprávní a vyvlastňovací nález 24. března 1923.

Většina majitelů nevzdorovala proti projektu ani proti požadovanému vyvlastnění a vystěhování. Vzдор proti zemské komisi ani nebyl nutný. Všichni majitelé pozemků v plánované výměře museli postoupiti zemské komisi pro úpravu řek pro účely provedení a provozování této údolní přehrady u Seče proti přiměřené náhradě do vlastnictví pozemkové plochy.⁴⁸

Jediný, kdo podal písemné prohlášení, byl nájemce dvora v Ústupkách pan Adolf Trojan dne 19. června 1922. Obratem bylo k jeho písemnému prohlášení podotknuto, že dle sdělení zástupce komisariátu státního pozemkového úřadu v Chrudimi, byl v Ústupkách vypovězen nájem dvora státním pozemkovým úřadem k datu 31. prosince 1922. Touto skutečností se stalo prohlášení bezpředmětné.

8.2 Pozemky tří kategorií

Všechny pozemky se rozdělily do tří kategorií. V první kategorii se nacházely trvale zatopené oblasti vodní nádrže, které musely být vykoupeny. Na základě individuálních výjimek mohlo být na některých pozemcích dovoleno hospodařit až do přímého ohrožení vodou. Druhou kategorií tvořily pozemky, které se nacházely na kótě přepadu hráze ve 489 m. n. m. V tomto případě nešlo o úplné zatopení, ale o příležitostné zavodnění a v tomto případě byly vlastníkům vyměřeny náhrady způsobených škod. Ve třetí kategorii se nacházely pozemky, které mohly být výjimečně postihnuty povodněmi. Náhrada škod by se řešila individuálně.

---

⁴⁸ Zákon č. 66 ř. z., o stavbě vodních cest ze dne 11. června 1901 – SOkA Chrudim, fond Okresní úřad Chrudim I, karton 690. – Vodoprávní a vyvlastňovací nález ZSP č. 7-959/30 ai 1922 (č.z.sp.p. 92.866 ai 1923).

8.3 Vykupování nemovitostí, vyvlastňování

Pro realizaci stavby přehrady bylo vykoupeno patnáct hospodářství včetně tří pil. Pro ochranu domů v Dolní Vsi se majitelé shodli na zvýšení polohy silnice okolo přehrady. Zemská komise pro úpravu řek měla na starosti mnoho dalších problémů. Bylo potřeba vykoupit statek v Rackovicích, na jehož pozemcích by se po napuštění přehrady nedalo dále hospodařit. V Hoješíně muselo dojít k podezdívce stodoly Františka Dolejše a jeho sklep byl vydlážděn cementovou maltou na vlastní náklady majitele. Dále bylo nutné vyřešit silniční dopravu v okolí přehrady. Nejvíce jednání bylo vedeno s Františkem Josefem Auerspergem, majitelem cukrovaru ve Slatiňanech, mlýnu a pily v Nasavrkách a mnoha dalších nemovitostí v chrudimském kraji.

Na přání zájemců byly náhrady za vyvlastnění pozemků projednávány každá zvlášť. V otázce vyvlastněných pozemků stanovuje § 22 zákona ze dne 18. února 1878, číslo 30 ř. z., že nestalo-li by se přípustné dohodnutí v tom ohledu mezi podnikem a majiteli vyvlastněných pozemků, bude náhrada zajištěna soudem. Všichni majitelé jsou povinni podstoupit zemské komisi pro úpravu řek s cílem provedení a provozu údolní přehrady u Seče proti přiměřené náhradě vlastnictví pozemkové plochy.

8.4 Rybářská práva

Další změny se týkaly rybářského práva. Rybářský expert zemědělské rady pro Čechy poznamenal, že rybářská práva, která v řečišti Chrudimky stále trvala, budou vykoupena nebo vyvlastněna v celém rozsahu napuštěné nádrže a majitelem rybolovu se má stát podnik, který provozuje nádrž, tedy Zemská komise pro úpravu řek. Rybolovná práva by měla být pronajata osobám nebo korporacím se zárukou, že budou provozovat rybolov nejehospodárněji.

Z kraje roku 1923 byly všechny nejasnosti urovnány a všechny podmínky provedeny. Pak už nic nebránilo ZSP v Praze vydat platné rozhodnutí. Dokument byl vydán jako Vodoprávní a vyvlastňovací nález ZSP č. 7–959/30 ai 1922 (č. z. sp. p 92.866 ai 1923).⁴⁹ Nález obsahoval předpoklady pro stavbu, námítky a prosby zaznamenané během proběhlých schůzí. Dále pak soupis vlastníků

---

⁴⁹ SOkA Chrudim, fond Okresní úřad I, karton 690.

odkoupených pozemků. Chov ryb v nádrži má však pouze sekundární účel a nemůže kvůli němu dojít k poškození primárního významu nádrže.

8.5. Vodoprávní a vyvlastňovací nález

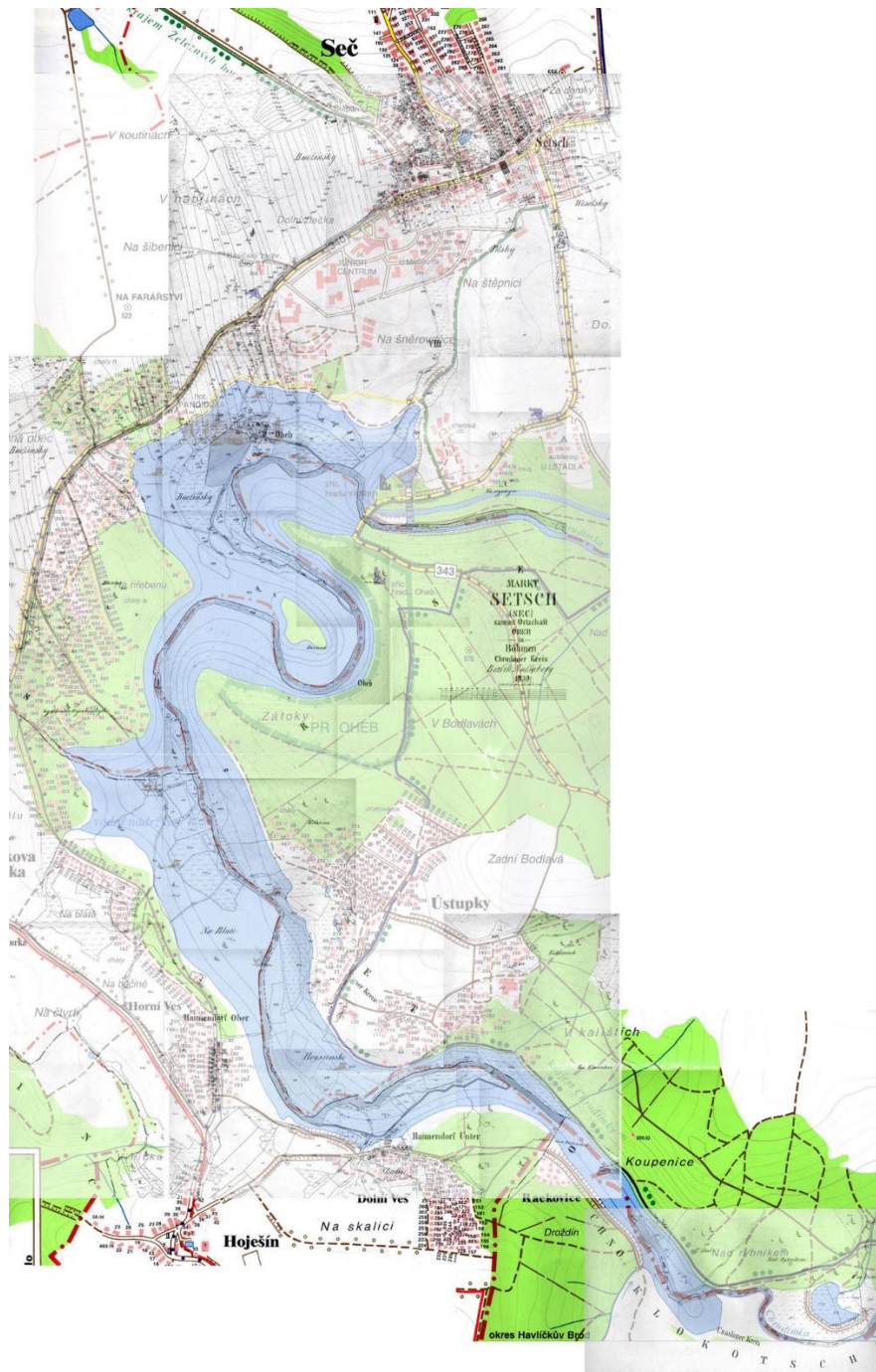
Součástí vodoprávního a vyvlastňovacího nálezu je pasáž, ve které stojí: *„Obavy, jako by nádrž po naplnění mohla mít škodlivý vliv v ohledu klimatickém, jsou vzhledem ke zkušenostem, nabytých při jiných přehradách, a to jak tuzemských, tak i cizozemských, úplně bezpodstatné; zkušenosti ty nasvědčují, že následkem zřízení nádrží nevznikají škodlivé trvalé mlhy, ani se nemění podstatně teplota krajiny“.*⁵⁰ Tento nález nám dokazuje obavy místních obyvatel z vybudovaného vodního díla.

Krajský civilní soud v Praze vydal dne 20. srpna 1934 usnesení, podle kterého se povoluje podle rozhodnutí o přidělu Státního pozemkového úřadu odepsání pozemků všech jednatelů vyvlastněných budov a pozemků.⁵¹

---

⁵⁰ SOkA Chrudim, fond Okresní úřad Chrudim I, karton 690. - Vodoprávní a vyvlastňovací nález ZSP č. 7-9/30ai 1922 (č.z.sp.p. 92.866 ai 1923).

⁵¹ Krajský soud civilní v Praze, Usnesení, Praha 1934, s. 1.

Obr. 02 Porovnání map z let 1839 a 1999
Zdroj: vlastní dokumentace

9 Vliv Sečské přehrady na okolí

9.1. Zříceniny

Budování údolní nádrže nejvíce poznamenalo zříceniny hradů Vildštejn a Oheb. Hladina Chrudimky stoupla na takovou úroveň, že dnes se nachází nad hladinou pouze dvě třetiny skály, na které stojí hrad Vildštejn a zároveň se o ni přímo opírá přehradní hráz. Dalším zákrokem bylo prohloubení tunelu v hradní skále pro silnici přes korunu hráze. Tunel byl vyhlouben přímo pod základy hradu. Severní strana skály, kde byl původní přístup k hradu, se změnila výstavbou přehradních odtoků vody. Původní podoba hradu lze určit pouze z historických vyobrazení. Před započítím stavby byla zřícenina málo známá a celkem zachovalá. Téměř jediným zdrojem informací o podobě hradu jsou Sedláčkovy Hradky, zámky a tvrze.⁵²

Při zachycování terénní konfigurace, byla značná pozornost věnována také polohopisnému i výškopisnému měření a zakreslení výraznějších částí zdiva. Tyto plány se dnes nachází v archivu Okresního muzea Chrudim a jedná se o jediný zdroj informací podoby předhradí.⁵³ Většina předhradí byla zničena při budování přepadu přehrady, silnice a tunelu.⁵⁴ Při výstavbě přehrady byly některé hradní zdi zpevněny. V dnešní době vede jediný přístup ke zřícenině hradu přes zahradu správce přehrady a dále po schůdkách.

I hrad Oheb byl zasáhnut výstavbou přehradní nádrže, ačkoliv ne v takové míře jako Vildštejn. Pod vodní hladinou zmizela třetina hradní skály. Stejně jako u protějšího hradu se skála přímo dotýká přehradního tělesa, ale samotný hrad se nachází výše, takže bezprostřední okolí hradu nebylo narušeno. Dříve byl jediný přístup ke zřícenině pouze od Ústupku, ale po výstavbě přehrady a vzniku nové silnice přes korunu hráze je možné navštívit hrad z této silnice novou přístupovou cestou.

9.2. Židovský hřbitov

Při napuštění přehrady hrozilo i zatopení židovského hřbitova u Horní Vsi obce Hoješín. Hřbitov byl upraven tak, aby nemohlo dojít k zatopení. Všechny náhrobky byly

---

⁵² SEDLÁČEK, August. *Hradky, zámky a tvrze Království českého I*. Praha, 1993.

⁵³ *Vykácená Vichštejnská stráž 6/IV 1925*, inv.č. Fot. 1533/č, fotoarchív.

⁵⁴ DURDÍK, Tomáš. *Hrad Vildštejn na Chrudimsku*. Praha, 1993. s. 57.

sejmuty, prostor byl terénně upraven do třímetrové výše, zadní a boční stěny vyrobeny z betonu. Plocha hřbitova čítala 1 240 metrů čtverečních a úpravy se vyšplhaly na 85 tisíc korun. Během úprav sem bylo přepraveno 350 kubíků zeminy.

10 Špičková vodní elektrárna Seč

Jak už název samotné práce napovídá, výstavba elektrárny následovala až několik let po dokončení přehrady. Elektrárna se nachází 1200 m pod tělesem hráze na levém břehu a byla vybudována společně s vyrovnávací nádrží. Jedná se o elektrárnu akumulační, středotlakou se spádem 42 metrů.

Plán hydroelektrárny byl vypracován paralelně s plánem přehrady, avšak zdržení stavby a finanční náklady způsobily, že stavba elektrárny byla odložena až do počátku 30. let, kdy vznikly dva návrhy.⁵⁵ Jednodušší návrh spočíval v prostém umístění elektrárny pod hrází, tudíž nebylo zapotřebí další vyvlastnění pozemků, ani přívodní potrubí a celkové řešení bylo po finanční stránce přijatelnější. Přednost dostal složitější návrh, který sice znamenal komplikovanou instalaci, ale provedení tohoto návrhu slibovalo výrobu většího množství elektrické energie.

Ještě před realizací projektu bylo nutné rozhodnout, kdo se bude o hydroelektrárnu starat a bude z ní profitovat nebo na ní tratit. Zpočátku jevil zájem o pronájem VCES, ale jednání se vlekla dlouho a nebyly přislíbeny žádné peníze pro započítání stavby tak důležité. Po přijetí Mnichovské dohody a postoupení pohraničních oblastí Československé republiky Německé říši se jednání urychlila, neboť mnoho elektráren a uhelných ložisek se nacházelo na okupovaném území.

Firmu Ing. Josefa Medka z Pardubic vybral Východočeský elektrárenský svaz s.r.o. v Pardubicích. Stavba začala 5. června 1940, avšak 16. dubna 1942 musela být stavba předána Pražské stavební společnosti Lanna, které veškeré vybavení poskytly Škodovy závody, ČKD a Siemens. 16. června 1947 byla elektrárna uvedena do běžného provozu.

---

⁵⁵ NA Praha, fond Ministerstvo veřejných prací, karton 469, inv. č. 932.

Původní projekt hydroelektrárny	
Délka potrubí	1280 m
Vodní komora válcová	Ø 12 x 35 m
Tlačné ocelové potrubí	Ø 1,4 - 1,8 x 55,2 m
Maximální hltnost Francisovy turbíny	9 m ³ /s
Obsah vyrovnávací nádrže	125 000 m ³

*Tab. 01 Projekt elektrárny
Zdroj: SOKA Chrudim*

Praktická část

Předmětem praktické části mé bakalářské práce je postup při modelování Sečské přehrady a okolního terénu. Jedná se o model trojrozměrný. Mé bádání vycházelo zejména z dochovaných plánů z výstavby, které jsem dohledával v SOkA Chrudim, SOkA Pardubice a NA Praha. Jelikož přehrada vznikla v první polovině 20. století, máme k dispozici i množství dobových fotografií z výstavby nebo z již hotového díla.

V této práci jsou popsány problémy, se kterými jsem se setkal a řešil. Dále pak použité techniky a nástroje, se kterými jsem pracoval během modelování. Pro účely své práce jsem si vybral program Blender ve verzi 2.79.

11 Blender

Jedná se o 3D grafický editor, který nám dovoluje trojrozměrné modelování, animování, simulování, renderování, editaci videa a dokonce záznam pohybu objektů (motion tracking). Pro modelování trojrozměrných objektů je na trhu mnoho softwarů, které nám umožňují různé funkce. Za tímto programem stojí holandská nezisková organizace Blender Foundation.

11.1 Výhody a nevýhody

Mezi hlavní výhody patří časté aktualizace, dostupnost pro mnoho operačních systémů, (GNU/Linux, Microsoft Windows nebo Mac OS X) a v neposlední řadě se jedná o freeware licenci, takže stahování i používání je zdarma na stránkách: <https://www.blender.org/download/>. Během používání jsem nenarazil na mnoho chyb. Jedná se pouze o několik drobností, které se dají časem překonat. V Blenderu se používá pravé tlačítko myši k označení objektů, kdežto u ostatních programů k tomuto účelu slouží levé tlačítko myši. Pro začínající uživatele včetně mě, může být překážkou velké množství klávesových zkratk. Je možné obejít se i bez nich, ale hledání příkazů v menu je velice zdlouhavé a nepříjemné. Toto je pouze souhrn mých poznatků přibližně za rok používání Blenderu. Ne každý s mými výhodami či nevýhodami musí souhlasit. Jedná se pouze o můj úhel pohledu, který zde uvádím.

11.2 Uživatelské rozhraní

Pokud si ihned při prvním spuštění správně nastavíme všechny funkce, které budeme využívat na úvodní obrazovce, ušetří nám to mnoho času a starostí. Okno softwaru je rozděleno na části, kvůli snazší orientaci. Editory (Editor type) slouží jako nástroje pro znázornění odlišných typů dat, které jsou rozdělené podle vykonávaných funkcí. Okno každého editoru má komponenty a nástroje rozděleny do oddílů (Regions), které obsahují komponenty editoru. Můžeme mezi nimi volit požadované nástroje. Posledním nástrojem jsou panely (Panels). U těchto prvků se nacházejí záložky, které rozšiřují funkce editorů. Se všemi zmíněnými panely lze volně pohybovat pro přehlednost každého jednotlivce. Na dalších stranách bych rád popsal nástroje ve zmíněném programu, které jsem používal.

12 Módy

Blender umožňuje modelování v různých módech (Modes). Nabízí nám funkce pro určitou práci se zvoleným objektem. Výběr módů má vliv na zobrazené ovládací panely, jejich nástroje, vlastnosti objektů v odlišných pohledech a přístupnost určitých funkcí. Nejjasnější změnou jsou odlišné pracovní prostory. Níže jsou popsány základní z nich.

12.1 Objektový mód

(Object mode) je při spuštění programu přednastaven jako počáteční. Pouze v objektovém módu se dá přepínat výběr mezi objekty různých typů a jiné práce s nimi (pohyb, rotace, zmenšení atd.). Jako výchozí vzhled pracovního prostoru je tzv. solid. V něm jsou zobrazeny pouze vnější kontury tvarů o základní barvě. Ve spodním menu lze změnit toto zobrazení do průhledných předmětů, pokud je potřeba pracovat s větším počtem objektů nebo zkrátit dobu pro výpočet finálního renderu. V nastavení je možno zvolit konfigurace jako je např. Rendered, Material nebo Texture, které nám pomohou představit si kvalitu a materiál objektu, aniž by bylo zapotřebí každý náhled jednotlivě renderovat. Mezi dalšími konfiguracemi nalezneme dále Wireframe, ten zobrazuje vnější křivky objektů a Bounding box zobrazí krychli opsanou do příslušného objektu.

12.2 Editační mód

(Edit mode) tvoří pracovní prostor, kde je možné věnovat se podrobnostem i těch nejmenších částí objektu. Ve spodním menu se nám ovšem nezobrazují stejné symboly jako u předchozího módu. Je možné zde vybrat stěny, hrany i vrcholy. Dále zde nalezneme ikonu pro průhlednost objektu. Velmi důležitou součástí tohoto módu je Proportional Editing. Můžeme s ním nastavit okolí objektu tak, že dokáže působit i na objekty nevybrané a takto dokážeme vytvořit křivky, kterých by bylo jen velmi obtížné dosáhnout.

12.3 Částicový mód

(Particle Mode) je stanoven pro práci výhradně pro objekty Mesh, kde konfiguruje parametry pro částicové systémy. Slouží především k simulaci pohybových objektů.

12.4 Řídící bod

Je středem všech měřítek, rotací, odrazů a mnoha dalších úprav objektů.⁵⁶ V levém panelu ovládacích prvků ho nalezneme v rozbalovacím menu, ale pouze v případě, že se nacházíme v Objektovém módu. Je možné zde provést několik nastavení, např.: zadání pevných souřadnic a podle polohy řídicího bodu zařídit geometrii, nebo vycentrovat tento bod podle velikosti modelovaného objektu. Správného umístění docílíme tak, že vložíme řídicí bod do 3D kursoru. Pro některá tělesa a aplikace je výhodné zvolit Centre of Mass (počátek se přesune do těžiště).

13 Modelování

Tvorba trojrozměrných virtuálních těles potřebuje správně poskládané komponenty. Jedná se především o modely, látky modelů, prostředí a světlo. Program Blender dovoluje výběr několika postupů modelování. První z nich umožňuje vrstvení povrchové sítě těles a využívá k tomu vrcholy (Vertex, Verticies), hrany (Edges) a stěny (Faces). Tzv. Mesh poskytuje prostředky pro tvorbu základních těles, které jsou složeny např. z trojúhelníků či jiných mnohoúhelníků. Modelování vrcholů, hran a ploch

---

⁵⁶ Blender Reference Manual. Blender.org[online]. 2015 [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <<https://www.blender.org/manual/>>

je poměrně jednoduché, zobrazování souřadnic umožňuje analytická geometrie. V nabídce Mesh jsou přednastaveny základní dvojrozměrné a trojrozměrné objekty (čtverec, krychle, kužel atd.). Každý nový model se vytvoří v Object Mode a následné modifikace se provádí v Edit Mode nebo Sculpt Mode. K práci s těmito základními objekty se využívá vytahování (Extrude) vrcholů, hran a ploch.

Druhým způsobem modelování jsou křivky (Curve). Křivku můžeme vytvořit pomocí bodů, které mohou být vytaženy na požadovaný profil a tvar tělesa. Hotové těleso je možné převést do Mesh, ale výpočtová rychlost se tímto procesem zpomalí. Při tvarování křivky je možné přidat mnoho modifikátorů, se kterými lze modelovat i velmi složité a atypické objekty.

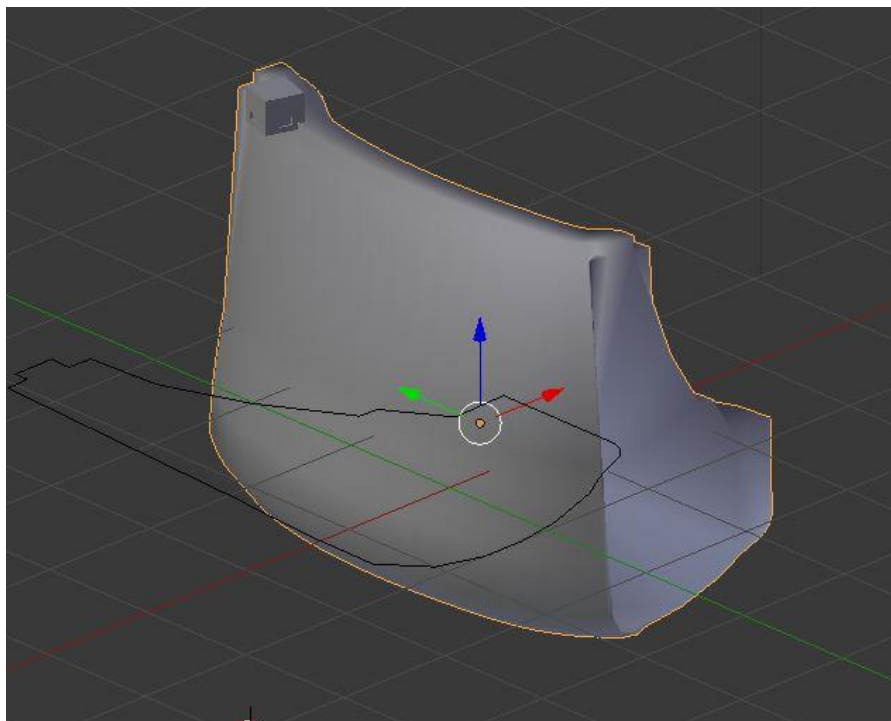
13.1 Ovládání

V kapitole o nevýhodách jsem se zmínil o opačném využití počítačové myši, než je obvyklé u konvenčních programů. Obecně platí, že objekty se označují levým tlačítkem myši, kdežto u Blenderu je k této funkci využíváno pravé tlačítko myši. Levé tlačítko myši slouží ke změně umístění 3D kurzoru, jehož počáteční bod je na souřadnicích (0,0,0) nebo může sloužit k transformaci objektu. Velice důležitou funkci plní i kolečko myši. Obecně známým „scrollováním“ se objekt zvětšuje či zmenšuje. Dále je možné při podržení kolečka myši celou myší pohybovat a tím měnit úhly náhledu. Pokud kolečko myši držíme současně s klávesou Shift, 3D náhled se pohybem myši mění.

13.2 Postup modelování přehrady

Do nové a prázdné scény jsem nahrál průřez sečskou přehradou, který jsem získal digitalizací dokumentů v SOkA Pardubice. Obvod tohoto průřezu jsem vlastně celý obtáhl křivkou, protože tvar přehrady je tvořen různými úhly. Tento, zatím dvojrozměrný tvar, jsem přepnul do Edit mode, aby s ním bylo možné dále pracovat. Po označení celého tvaru a všech jeho bodů funkcí Extrude, „vytáhnu“ tento tvar a získám trojrozměrné těleso. Tento tvar ještě nemá boky a je tedy průchozí. Znovu použiji funkci Extrude, kterou aplikuji na označené body na bocích přehrady. Poté funkcí Scale tyto body vytvoří síť, která se začne stahovat k pomyslnému bodu uprostřed bočnice. V záložce Merge vybereme zarovnání do středu, což znamená,

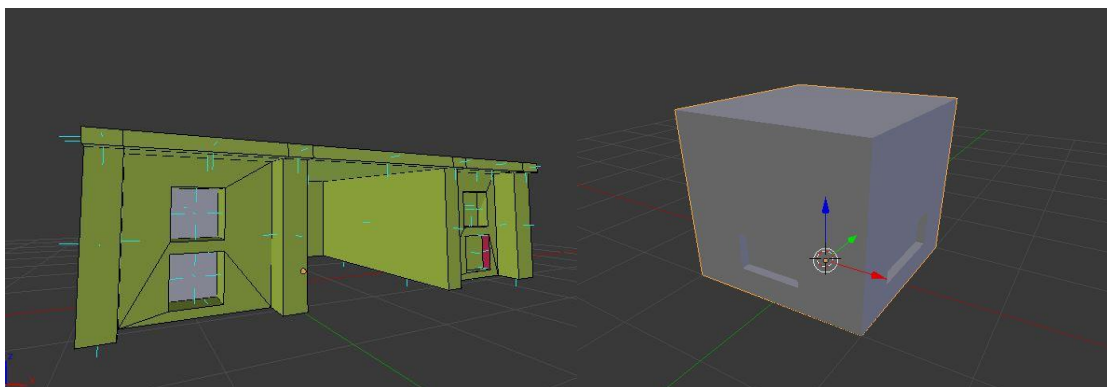
že všechny označené body se setkaly ve středovém bodě. Tímto krokem dojde k uzavření a získávám tak dutý objekt. Na závěr přidám modifikátor Subdivision Surface, který ostré hrany a rohy lehce srazí.

*Obr. 03 Objekt hráze
Zdroj: vlastní dokumentace*

13.3 Budovy hydroelektrárny

Tato tělesa jsou dvě, ale jejich modelaci popíši pouze na jednom, jelikož jsou si až příliš podobná. Při spuštění Blenderu se automaticky objeví krychle, kterou jsem v předešlém případě vymazal. Tentokrát jsem si ji ponechal a upravil její rozměry tak, aby odpovídaly rozměrům budovy. Poté jsem přepnul scénu z objektového módu do editačního módu a funkcí Extrude vytáhl střechu, sloupy a okna, aby co nejvíce odpovídala realitě.

*Obr. 04–05 Budovy hydroelektrárny
Zdroj: vlastní dokumentace*

13.4 Terén

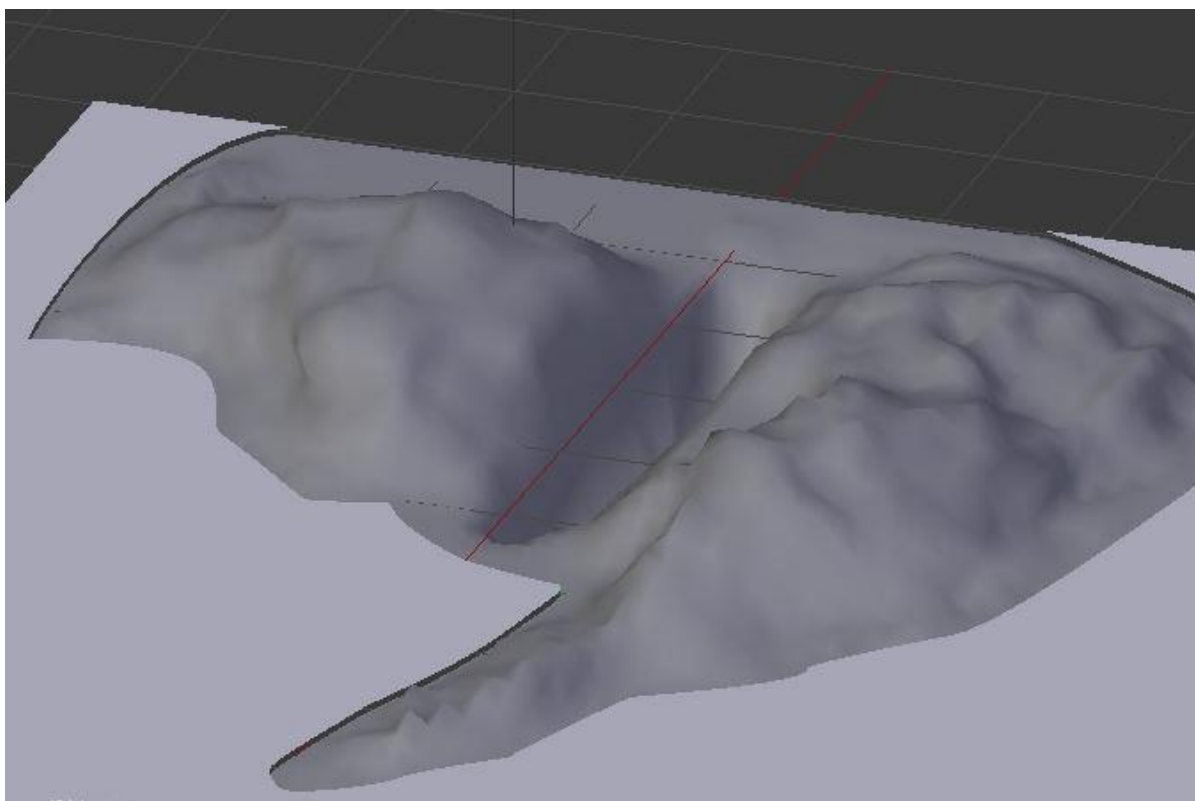
Předlohou pro toto vyobrazení by byla nejlepší geografická mapa, na níž jsou zaznamenány kóty a vrstevnice, neboť umístění přehrady se nachází mezi dvěma skálami. Vrstevnice je křivka, která na mapě či v terénu spojuje body se stejnou, předem určenou nadmořskou výškou a jejím nejvyšším bodem je kóta s uvedenou nadmořskou výškou.

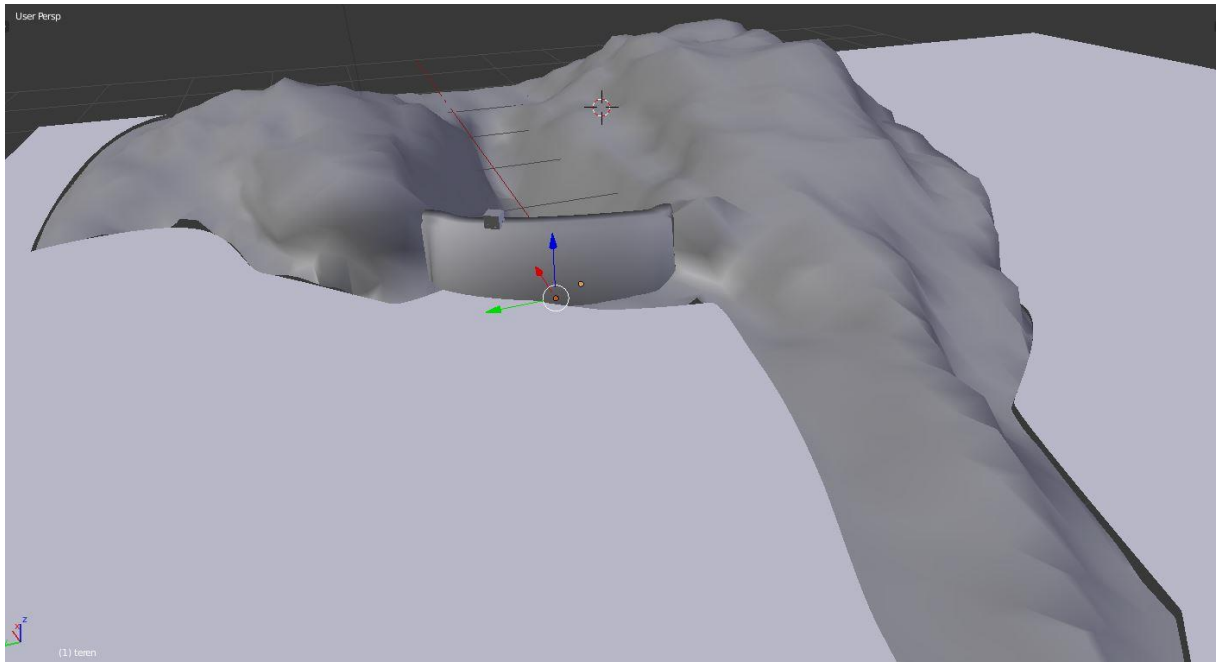
*Obr. 06–07 Reliéf krajiny
Zdroj: vlastní dokumentace*

Lepším řešením je však použít už předem vyhotovený 3D model na internetových stránkách mapy.cz. Z tohoto modelu jsem udělal obrázek, který jsem následně nahrál do programu Blender stejným způsobem jako při modelování přehrady. V levém dolním menu jsem přidal předpřipravený čtverec z nabídky Mesh – Plane. Dále z nabídky módu jsem zvolil Sculpt Mode, se kterým můžeme plochu tvarovat, vytahovat nebo protlačovat. V tomto módu se nám vytvoří v levé části obrazovky v záložce Tools nástroj Brush, kde můžeme zvolit, jak velkou oblast chci deformovat.

Rádus jsem musel často měnit, protože details bych nemohl vytvořit stejně velkým nástrojem jako celý skalní masiv nebo říční koryto. Ačkoliv se to nezdá, tímto úkonem jsem strávil několik hodin a musel jsem pracovat na dvou monitorech současně, abych dosáhl optimálního výsledku.

Obr. 08 Terén
Zdroj: vlastní dokumentace

*Obr. 09 Finální úprava
Zdroj: vlastní dokumentace*

Závěr

Poklidné údolí řeky Chrudimky se za několik let proměnilo k nepoznání. Zřízení Sečské přehrady zasáhlo do okolní krajiny. Místo zalesněného údolí klikatící se řeky se objevila údolní nádrž, která vážně pozměnila ráz tohoto místa.

Před stavbou došlo k vykoupení tří mlýnů, čtyř pil, cementárny, tírny lnu a třinácti hospodářství. Na to, jakých rozměrů přehrada dosáhla, nepředstavovalo vykoupení pozemků příliš velkou finanční zátěž. Zatopeno bylo 92 hektarů lesa, 77 hektarů zahrad, 67 hektarů budov, 39 hektarů orné půdy, 35 hektarů luk, 15 hektarů pastvin a 4 hektary cest. Všichni obyvatelé byli přestěhováni do okolních vesnic.⁵⁷

Okolí hradů Vildštejn a Oheb bylo narušeno výstavbou přehrady. U prvního zmiňovaného došlo k poškození hradního organismu. Dochovala se nám stará vyobrazení ještě před započítím stavebních prací na přehradě. V letech 1988 až 1989 zde byl proveden povrchový archeologický průzkum.

---

⁵⁷ SOkA Chrudim, fond Okresní úřad Chrudim I, karton 690. - Vodoprávní a vyvlastňovací nález ZSP č. 7-959/30 ai 1922 (č.z.sp.p. 92.866 ai 1923).

Svou významnou úlohu prokázala Sečská přehrada v srpnu roku 2002. Na více než polovině území České republiky nastaly mohutné povodně. K zadržení vody Chrudimky v korytu došlo právě díky zbudované přehradě a profesionálním odborníkům, kteří zařídili včasné odpuštění dostatečného množství vody. Přehrada dokázala pojmout všechny vody přívalových dešťů a voda tehdy nemusela téct ani přes kaskády. K nejvíce zasaženým oblastem Čech patřily Jižní Čechy a povodí Vltavy. Můžeme se pouze dohadovat, zda by Sečská přehrada udržela tisíciletou vodu, která se hnala Vltavskou kaskádou.

Neměli bychom se spoléhat pouze na přehrady, ale měli bychom se také zajímat o stav klimatu. V první řadě snížit emise skleníkových plynů, zejména oxidu uhličitého. Zásadní je ovšem zvýšení schopnosti půdy pohlcovat v co největší míře srážky, a to hlavně v horních částech povodí. Zachování ploch lesů, udržování přirozené vegetace – pastviny a louky – a omezit rozsah dlážděných ploch. V případě povodní je dobré mít prostor pro odvedení přebytečné vody jako například lužní lesy a louky. Tuto ochranu můžeme kombinovat s hrázemi nebo umělými říčními koryty.

Okolo Sečské přehrady se ve čtyřicátých letech začíná s výstavbou rekreačních zařízení. Z řídky obydleného území se pozvolna stává chatařská oblast, která je každé léto plná lidí. Všichni návštěvníci Sečské přehrady si přejí prožít své chvíle oddechu v čistém a nádherném prostředí. Doufám, že po přečtení této bakalářské práce o historii přehrady a jejího okolí si každý uvědomí, že i přehradní nádrže mohou mít svoje dějiny a své nezaměnitelné místo v krajině.

Prameny a literatura

Prameny archivní

Státní okresní archiv Chrudim:

SOkA Chrudim, DRBOHLAV, Jaroslav. Kronika města Seče.

SOkA Chrudim, karton 13, inventář města Seče.

SOkA Chrudim, OÚ Chrudim I., karton 689–690, 737

Státní okresní archiv Pardubice:

Fond Technická kancelář a podnikatelství vodních staveb Ing. Vendelína Dvořáka
Pardubice (nezpracováno)

Fond Okresní úřad Pardubice (1850-1945), dodatky – vodní kniha, složka č. 320
(nezpracováno)

Národní archiv Praha:

BABIČKA, V. – ŽELEZNÝ, F.: Presidium zemské komise pro úpravu řek v Čechách
1903–1931. Inventář archivního fondu. NA Praha 1977.

NA Praha, fond Zemský úřad v Praze, karton 2835.

NA Praha, fond Prezidium zemské komise pro úpravu řek v Čechách, Praha, karton
165–166, inv. č. 435.

NA Praha, fond Ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze, karton 207, inv. č. 857.

Krajský soud civilní v Praze, Usnesení, Praha 1934, s. 1.

Zemská správa politická, Údolní přehrada u Seče na řece Chrudimce, vodoprávní
a vyvlastňovací nález, Praha 1923 s. 3.

Ostatní prameny:

Vykácená Vichštejnská stráž 6/IV 1925, inv.č. Fot. 1533/č, fotoarchiv Regionální muzeum v Chrudimi.

Anonym: *Elektrisace Chrudimky*. Chrudimský kraj XI, 1922, č. 10, s. 1.

Anonym: *Zřízení údolní přehrady u Seče*. Chrudimský kraj XI, 1922, č. 20, s. 2.

Anonym: *Sečská přehrada*. Chrudimský kraj XIII. 1924, č.19, s.1.

Anonym: *Údolní přehradu u Seče na Chrudimce*. Národní listy, 1924, roč. 64, č. 352, s. 3. [cit. 16.02.2019]. Dostupné také na:

http://kramerius.cbvk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:3a15b20b-435e-11dd-b505-00145e5790ea&q=n%C3%A1rodn%C3%AD%20listy%20p%C5%99ehrada#periodical-periodicalvolume-periodicalitem-page_uuid:3a15b20b-435e-11dd-b505-00145e5790ea

Anonym: *Zahájení stavby sečské přehrady*. Obzor Chrudimska I. 1924, č. 39, s. 1-2.

Anonym: *Zahájení stavby údolní sečské přehrady*. Zpravodaj Chrudimska II, 1924, č. 39, s. 2.

ZMEK, Vladimír. *Kronika obce Hoješína I. Hoješín 1964–1980*.

ZMEK, Vladimír. *Kronika Sečské přehrady I. – X., vedená jako dodatek hoješínské obecní kroniky od roku 1964*.

Literatura

BÁLEK, Vlastimil. *Krajem stříbrných řek*. Chrudim, 1969.

CAPOUŠEK, Jaroslav. *Vodotechnické stavby na řece Chrudimce a stará Chrudim*. OA Chrudim.

ČERMÁK, Jaromír. *Údolní přehrada u Seče*. Čáslav, 1946.

ČIHAŘ, Jiří, Otto JANKA a Eva SMRČINOVÁ. *Naše přehrady*. Praha: Albatros, 1978. ISBN 13-760-78.

DURDÍK, Tomáš. *České hrady*. Praha: Albatros, 1984. ISBN: 13-831-84

- DURDÍK, Tomáš a Pavel BOLINA. *Středověké hrady v Čechách a na Moravě*. Praha: Argo, 2001. ISBN 80-7203-349-2.
- DURDÍK, Tomáš a Jan FROLÍK. *Hrad Vildštejn na Chrudimsku*. Praha, 1993. Castellologica Bohemica 3. ISSN 1211-6831.
- CHYTIL, Karel. Oheb a Vildštejn. *Soupis památek historických a uměleckých v Království českém*. Praha. 1900.
- KOBETIČ, Pavel a kol. *Chrudimské pomníky a pamětní desky Chrudimska*. Chrudim: Okresní muzeum Chrudim, 2002.
- MENCLOVÁ, Dobroslava. *České hrady*. Praha: Odeon, 1972. České dějiny, 45. svazek.
- MÍKA, Alois. *Naše rybníky a přehradní jezera*. Praha: Orbis, 1963. Naše vlast.
- HANUŠ, Václav a Ant Vorreith. *Prehistorie a historie obcí na Chrudimsku IV*. Chrudim, 1926. Chrudimsko a Nasavrcko.
- PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny*. Praha: Česká akademie věd a umění, 1947.
- PROFOUS, Antonín a Jan SVOBODA. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1957.
- RŮŽIČKA, Karel. *Vodní hospodářství*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1962.
- SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého*. Praha: Svoboda, 1993. ISBN 80-85794-05-5.
- SEDLÁČEK, August. *Místopisný slovník historický Království českého*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-099-X.
- SOMMER, Jiří. Chrudimsko. *Historický obzor 3*. Hradec Králové, 1989.
- SOMMER, Jiří. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Svoboda, 1988.

STRÁNSKÝ, Pavel. *Český stát: [Respublica Bohemiae]*. Přeložil RYBA Bohumil, ilustroval Václav MAŠEK. V Praze: Spolek českých bibliofilů, 1939.

ŠIMEK, Tomáš. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Svoboda, 1989. ISBN 25-07-89.

VESELÁ, Hana. *Město Seč: Seč 700–1318-2018*. Seč: Město Seč, 2018. ISBN 978-80-270-3549-6.

ZMEK, Vladimír. *550 let obce Hoješín*. Almanach. MNV, 1985.

ZMEK, Vladimír. *Z historie Sečské přehrady*. Zápisy z let 1922–1993.

Internetové zdroje

Povodí Labe [online]. Povodí Labe – státní podnik © 2009 [cit. 16.02.2019]. Dostupné z: http://www.pla.cz/planet/public/vodnidila/prehrada_sec.pdf

ČKD – ČKD Group [online]. ©2011 [cit. 16.02.2019]. Dostupné z: <http://www.ckd.cz/translate/cs/about-us/historie-ckd>

Přílohy

Obr. 10 Mapa městečka Seč 1839
Zdroj: SOKA Chrudim

Obr. 11 Pohled na budoucí místo hráze 1925
Zdroj: <http://www.mirekdo.cz/historicke.html/img00014.htm>

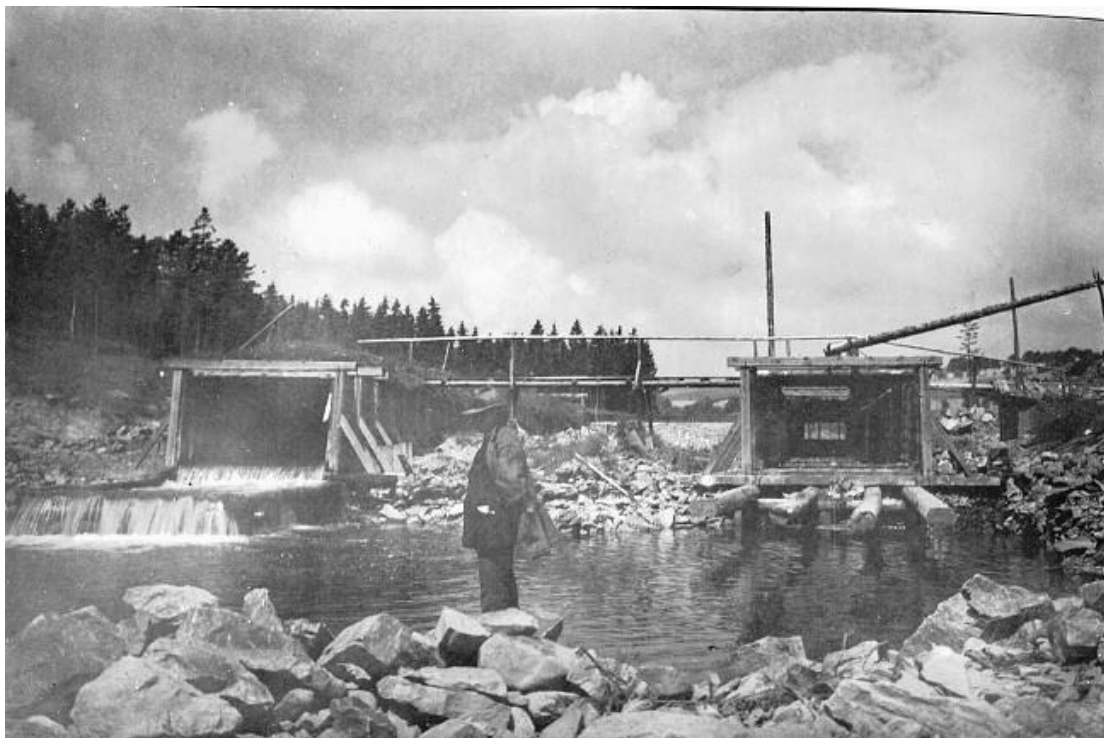
Obr. 12 Dokončený strážní domek na jaře 1926

Zdroj: <http://www.mestosec.cz/vystavba%2Dprehrady/gs-1022/p1=2692>

Obr. 13 Pohled na budoucí místo hráze 1927

Zdroj: SOKA Chrudim, Městský úřad Seč II, Kronika města Seče.

Obr. 14 Převáděcí žlaby 22.09.1927

Zdroj: <http://www.mirekdo.cz/historicke.html/img00057.htm>

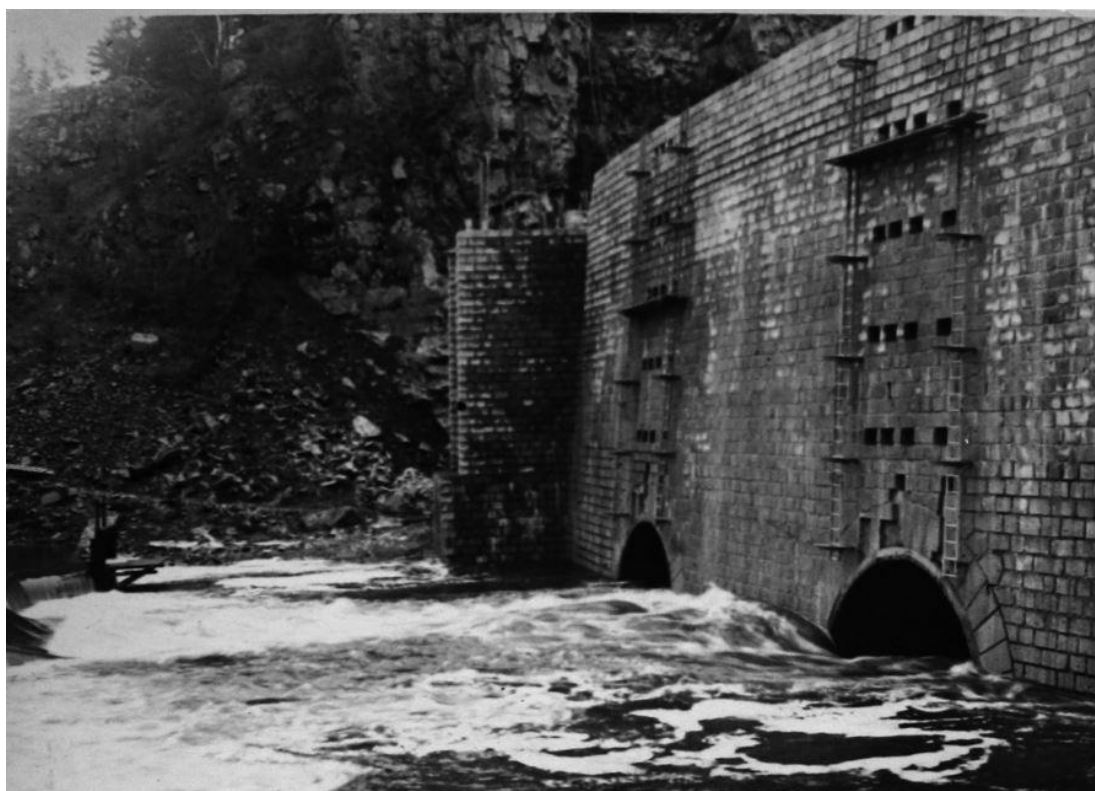
Obr. 15 Základy hráze 05.08.1929

Zdroj: SOkA Chrudim, Městský úřad Seč II, Kronika města Seče.

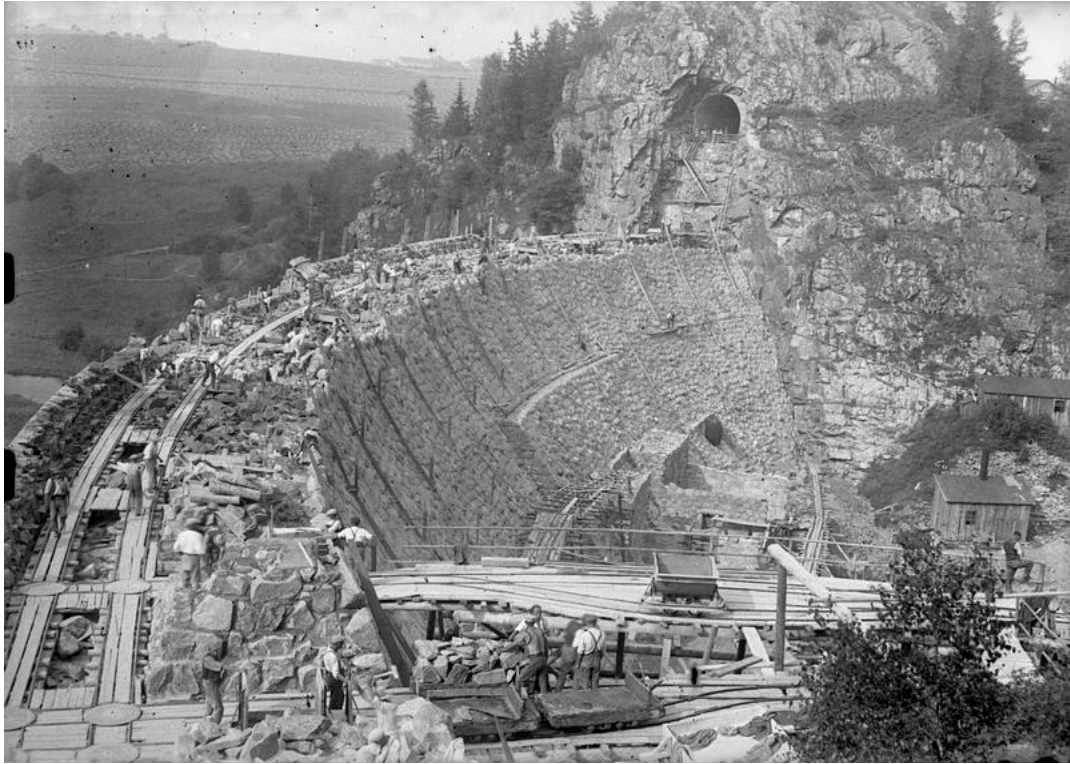
Obr. 16 Pohled z Ohebu na Vildštejskou skálu 1930

Zdroj: <https://pardubice.rozhlas.cz/secska-prehrada-se-stavela-dlouho-firma-nakonec-zkrachovala-6037988#&gid=1&pid=12>

Obr. 17 Rozvodněná Chrudimka 1932

Zdroj: SOkA Chrudim, Městský úřad Seč II, Kronika města Seče.

Obr. 18 Stavba hráze 1932–1933

Zdroj: <https://pardubice.rozhlas.cz/secska-prehrada-se-stavela-dlouho-firma-nakonec-zkrachovala-6037988#&gid=1&pid=16>

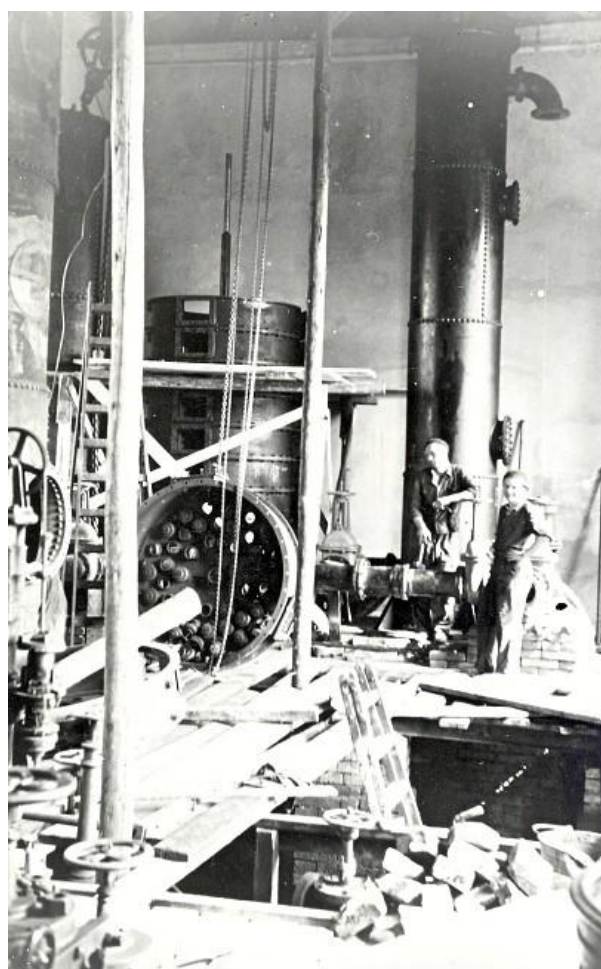
Obr. 19 Dokončená přehrada 1941

Zdroj: <http://www.mirekdo.cz/historicke.html/img00015.htm>

Obr. 20 Stavba hydroelektrárny 1944

Zdroj: <http://www.mirekdo.cz/elektrarna.html/img00002.htm>

Obr. 21 Montáž Francisovy turbíny

Zdroj: <http://www.mirekdo.cz/elektrarna.html/img00023.htm>

Evidenční list hlásného profilu č.36

Stanice kategorie : B

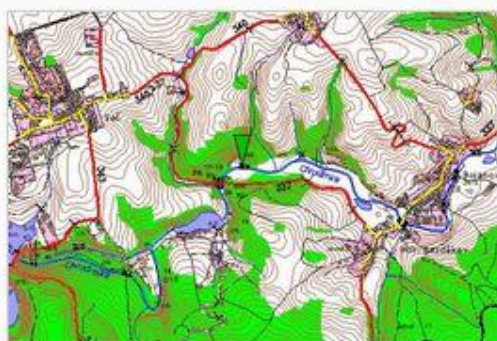
Tok:	Chrudimka	Stanice:	Padrty	Obec:	Seč
Kraj:	Pardubický kraj	ORP:	Chrudim		
Provozovatel stanice:			Povodí Labe Hradec Králové		
Centrum automatického sběru dat:			VHD Povodí Labe Hradec Králové		
Staničení:	47,20 [km]	Číslo hydrologického pořadí:	1-03-03-025		
Plocha povodí:	224,87 [km ²]	Zeměpisné souřadnice:	154050 v.d. 495036 s.š.		
Nula vodočtu:	433,81 [m.n.m.]	Procento plochy povodí toku:	26,2		
Stupně povodňové aktivity:	[cm]	[m ³ .s ⁻¹]	Platnost SPA pro úsek toku:		
Bdělost	125	13	VD Seč - VD Prácheň		
Pohotovost	150	22	Kritické místo:		
Ohrožení	165	28	Bojanov		
Průměrný roční stav:	[cm]	N-leté průtoky:	Q ₁	Q ₅	Q ₁₀ Q ₅₀ Q ₁₀₀
Průměrný roční průtok:	2,36 [m ³ .s ⁻¹]	[m ³ .s ⁻¹]	20,4	48,9	64,7 110 133
Odesílatel zpráv:		Četnost hlášení SPA:	I.	2 x denně	
Povodí Labe - obsluha VD Seč			II.	3 x denně	
			III.	3hodinové hlášení	

Odesílatel podá zprávu:	Spojení na adresáta:	Příjemce dále vyrozumí:
MěÚ Chrudim	469645111	
OÚ Bojanov		
RPP ČHMÚ Hradec Králové	495436257, 604290293	

Nejvyšší zaznamenané vodní stavy:

Mapa v měřítku 1:50 000 :

[cm]	V. - XI.	[cm]	XII. - IV.
237	13.08.1880	193	04.01.1932
198	11.11.1927	191	04.04.2006
198	26.08.1938	173	19.03.1957
190	30.10.1930	165	15.03.1937
189	26.08.1958	164	05.03.2009
177	22.10.1960		
174	15.05.1953		
169	08.08.2006		

Popis umístění profilu :

asi 250 m pod silničním mostem komunikace Seč - Nasavrky, levý břeh

Obr. 22 Měřicí stanice Padrty

Zdroj: http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_prfbk_detail.php?seq=306973

Seznam hrázných	
Antonín Sýkora	01. 04. 1936 - 31. 12. 1941
Gustav Machač	01.01. 1942 - 30. 09. 1943
Augustin Onderka	01. 10. 1943 - 22. 07. 1945
Gustav Machač	23. 07. 1945 - 31. 08. 1967
Jaromír Maruška	01. 09. 1967 - 30. 06. 1991
Vladimír Stárek	01. 07. 1991 - současnost

Tab. 02 Seznam hrázných

Zdroj: VESELÁ, Hana. *Město Seč: Seč 700–1318-2018*. Seč: Město Seč, 2018. ISBN 978-80-270-3549-6.